

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวินิจฉัยเรื่อง ทักษะของชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีต่อการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน กรณีศึกษา สถานการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มุ่งที่จะศึกษาถึงทักษะของชาวไทยมุสลิมที่มีต่อการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนเกี่ยวกับสถานการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และปัจจัยใดที่ทำให้ชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีทักษะต่อการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนดังกล่าว รวมทั้งประเด็นข่าวสารใดที่สื่อมวลชนไม่ได้นำเสนอเนื่องจากปัจจัยขององค์กรสื่อ การโฆษณาชวนเชื่อ และผู้สื่อข่าว เป็นต้น จึงไม่สามารถรายงานข่าวสารเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ครบทุกแง่มุม โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1   ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
ส่วนที่ 2   บทสัมภาษณ์ของชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

กลุ่มตัวอย่าง : ชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สูญเสียญาติพี่น้องหรือทรัพย์สิน

กลุ่มที่ 1   จากเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 3 คน ได้แก่

1. นายสรยุทธ ปากา
2. นายอุสมาน เจะแเว
3. นางฮาดีบี๊ะ คาเดร์

จ.ส.ต. สรยุทธ ปากา (จำแอ)

(สวนผลไม้ถูกฟันทิ้งและเผาทำลาย และสูญเสียเพื่อนตำรวจในเหตุการณ์ชายฉกรรจ์

นับ 10 คนบุกรุกยึด สกอ.แม่ลาน จ. ปัตตานี)

อายุ   51 ปี

อาชีพ   รับราชการตำรวจ สกอ. แม่ลาน จ. ปัตตานี

ที่อยู่   บ้านพักตำรวจสกอ. แม่ลาน จ. ปัตตานี

ภูมิลำเนา   จ. ปัตตานี
การศึกษา   โรงเรียนตำรวจภูธร จ. ยะลา
สื่อที่เปิดรับมากที่สุด   สื่อโทรทัศน์
ความถี่ในการเปิดรับสื่อ   ทุกวัน

การดำรงชีวิตท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ

จำแอเป็นหนึ่งในเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดบุกเบิกก่อตั้ง สกอ. แม่ลาน ที่จากเดิมเป็น สกต. คลองทราย และยกระดับจากกิ่งอำเภอขึ้นเป็นอำเภอแม่ลาน จากวันนั้นถึงวันนี้กว่า 20 ปีแล้ว ที่จำแอและครอบครัวพักอาศัยอยู่ในบ้านพักตำรวจหลัง สกอ. แม่ลานอย่างเรียบง่าย โดยมีกิจวัตรประจำวันช่วงเช้าด้วยการดูแลนกแสนรักที่เลี้ยงไว้กว่า 10 ตัว ก่อนจะเดินทางไปทำงานทุกเช้า ตกเย็นก็ชักชวนเพื่อนตำรวจด้วยกัน ไปดกปลา ทอดแห ในทุ่งนาที่อยู่ไม่ห่างจากที่พักนัก ซึ่งเป็นวิถีชีวิตที่มีความสุขเรียบง่ายตลอดมา จนกระทั่งต้นปี 2547 เกิดเหตุปล้นปืนกองพันพัฒนาที่ 4 ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ จ. นราธิวาส ทุกหน่วยงานสั่งกำชับเจ้าหน้าที่คุมเข้มทุกพื้นที่ เพื่อป้องกันเหตุร้าย เนื่องจากหน่วยข่าวกรองระบุว่า เจ้าหน้าที่รัฐคือ เป้าสังหารของผู้ก่อการร้าย

มวลชนสัมพันธ์ คืออีกหนึ่งยุทธวิธีสร้างความไว้วางใจที่เจ้าหน้าที่รัฐมีต่อประชาชน การลงไปคลุกคลีให้ความรู้ด้านการเกษตรแก่ชาวบ้านเป็นงานที่จำแอถนัด นอกเหนือจากงานรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองแล้ว จำแอยังเป็นเจ้าของสวนลองกองผสมผสานพืชผักผลไม้อื่นๆ มากมาย ที่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ตลอดทั้งปี สร้างรายได้เป็นกอบเป็นกำ จึงสามารถถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ให้แก่ชาวบ้านที่สนใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในไร่นาสวนตน ด้วยความที่เป็นคนจริงใจอภัยยาศัยดี จำแอจึงเป็นที่ไว้วางใจและรักใคร่ของชาวบ้าน

เช้าวันที่ 22 เมษายน 2547 เกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดขึ้น สวนลองกองที่ปลูกมากกว่า 10 ปี ซึ่งกำลังออกช่อรอเก็บเกี่ยวถูกกลุ่มชายฉกรรจ์ใช้มีดฟันตายนับไร่ และจุดไฟเผากระท่อมเก็บเครื่องสูบน้ำทอดไปทิ้งหลัง หลังทราบข่าวจำแอล้มทั้งยืน เพราะนั่นคือ น้ำพักน้ำแรงที่ทุ่มเทไป กว่าก่อนชีวิตพังทลายเพียงพริบตา จากเหตุการณ์ดังกล่าวเจ้าหน้าที่สันนิษฐานว่ากลุ่มชายฉกรรจ์ดังกล่าวต้องการเตือนจำแอและเจ้าหน้าที่รัฐคนอื่นๆ อย่าเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับชาวบ้าน

“ผมไม่เคยมีศัตรู ไม่เคยทะเลาะกับใคร ชาวบ้านที่อยู่ใกล้สวนก็รู้จักกันดี ใครอยากจะทำกินอะไรก็เก็บได้ผมไม่หวง ไม่ต้องรอบอกผมเพราะผมอยู่ใกล้ เจอกันค่อยบอกกันก็ได้ เขาก็ทำกันอย่างนี้”

ห่างจากเหตุการณ์ดังกล่าวเพียง 7 วัน เช้ามีดวันที่ 28 เมษายน 2547 เสี่ยงปิ่นดังกึกก้อง เป็นระยะ พร้อมกลุ่มชายฉกรรจ์กว่า 10 คนอาวุธครบมือบุกยึด สกอ. แม่ลาน

“สัญญาติญาณของเราเมื่อได้ยินเสียงปิ่นก็รู้ทันทีว่าเกิดเรื่องไม่ดีแน่ แล้วเจ้านายก็กำชับให้ทุกคนระวังตัวอยู่แล้ว วันนั้นผมตกใจตื่นขึ้นมาพบว่าปิ่นออกมา 1 กระบอก แล้วปิ่นพกสั้นก็ให้แฟนเอาไว้ป้องกันตัวสั่งให้เขาว่าอย่าออกมาจนกว่าเสียงปิ่นจะเงียบ เราก็ตรงรี่ไปที่โรงพัก แต่ยังไม่ถึงก็มีคนยิงปิ่นสวนมาหลายนัด แล้วมีเสียงตระโกนให้ผมวางปิ่น เขาพูดเป็นภาษาขาวว่า ฮา บิเวลาเดาะ เตอะบือเดร์ ฮาบิมาขอ ลางะราแเว (หมดเวลาแล้ว อย่าสู้ โรงพักถูกยึดแล้ว) ผมตระโกนกลับไปว่า ตูเบะ ยาเงมาโชะ (ออกไป อย่าเข้ามา) แต่เขาก็ไม่ฟังรุกรูเขามาเรื่อยๆ ต้อนผมเกือบถึงบ้านพัก ผมยังตอบโต้เพื่อป้องกันตัวจนกลุ่มชายฉกรรจ์กลุ่มนั้นแตกกระเจิง พอเสียงปิ่นเงียบลง ผมและเจ้าหน้าที่คนอื่นที่ตามมาสมทบออกมาตรวจสอบความเสียหาย ผมเสียน้องที่รัก (สิบเวร) ไปหนึ่งคน เขาอยู่กับผมตั้งแต่ที่เก่า เป็นคนสุพรรณ ขยัน อยู่เงียบๆ ไม่ค่อยยุ่งเกี่ยวกับใคร วันเกิดเหตุเขาเข้าเวรคนเดียวกับ รปภ. 1 คน แต่โชคดีที่ รปภ. หนีรอดมาได้ ตอนที่ผมขึ้นไปบนโรงพัก เขาก็เอาผ้าคลุมน้องเขาไว้แล้ว ผมเปิดดูเว็บเดียว ก็ทนดูไม่ได้กลับมาร้องไห้ที่บ้าน สงสารเขานี้คงจะเจ็บมาก เพราะที่หน้าและลำตัวมีแต่รอยโดนฟันนับไม่ถ้วนและไปหมด ตอนนั้นสมองมันตื้อไปหมดต้องไปหาหมอให้ยาคลายเครียดจึงดีขึ้น”

จากเหตุการณ์ครั้งนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจชีวิต 1 นาย ในขณะที่กลุ่มชายฉกรรจ์ผู้ไม่หวังดีเสียชีวิตไป 6 คน และที่เหลือหนีรอดไปได้

นายอุสมาน เจาะแเว

(สูญเสียน้องชายซึ่งเป็นครูสอนอยู่ที่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา จ. ยะลา จากการสร้างสถานการณ์ฆ่ารายวัน)

ภูมิลำเนา	อ. เมือง จ. ยะลา
อายุ	43 ปี
อาชีพ	ค้าขาย
ที่อยู่	ย่านตลาดเก่า (ชุมชนมุสลิม) อ.เมือง จ. ยะลา
การศึกษา	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 จากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา
สื่อที่เปิดรับมากที่สุด	สื่อโทรทัศน์
ความถี่ในการเปิดรับสื่อ	แทบทุกวัน

การดำรงชีวิตท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ

จากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้สร้างความสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักของครอบครัวจะแวน้องชายคนเล็ก ซาอูดี เจแวน ครูสอนวิชาพลศึกษา โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาศาสนาธรรมมูลนิธิ จ. ยะลา ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาที่ใหญ่ที่สุดใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ที่เปิดสอนศาสนาอิสลามควบคู่กับสายสามัญ

นายซาอูดี เจแวน ถูกลอบยิงหน้าโรงเรียนสตรีอิสลามซึ่งอยู่เยื้องกับโรงเรียนที่สอนขณะกำลังเดินทางกลับบ้าน กระสุนถูกจุดสำคัญทำให้เสียชีวิตทันที ท่ามกลางความโศกเศร้าของผู้เป็นแม่ที่ต้องสูญเสียลูกชายคนสุดท้องที่อยู่ด้วยกันมาตลอด (พี่น้องคนอื่นๆ แยกย้ายไปมีครอบครัว) ค่าใช้จ่ายภายในบ้านทั้งหมดได้มาจากน้ำพักน้ำแรงของซาอูดี แต่เพียงผู้เดียว เขาจึงเปรียบเสมือนเสาหลักของบ้าน ที่จากไปอย่างไม่หวนกลับทิ้งไว้เพียงแม่ที่แก่ชรา กับหลานเล็กๆ 2 คน อยู่เพียงลำพัง

การจากไปของซาอูดี ทำให้พี่ชายคนโตต้องรับหน้าที่ดูแลแม่และหลาน 2 คนแทน ทั้งที่พี่ชายเองก็มีภาระรับผิดชอบคนในครอบครัวของตนเองอีก 5 ชีวิต กับรายได้ที่ไม่แน่นอน

“ตอนรู้ข่าวว่าเขาตาย ผมเป็นคนเดียวในพื้นที่ที่ไม่ร้องไห้ ผมเสียใจแต่ไม่ร้องไห้ไม่ออก เหมือนคนตกใจไม่คิดว่าเหตุการณ์แบบนี้จะเกิดขึ้นกับน้องเรา”

เหตุการณ์ครั้งนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจสันนิฐานเช่นเดิมว่าเป็นการสร้างสถานการณ์

นางฮาดีบี๊ะ คาคาร์

(สูญเสียสามีซึ่งเป็นทหารหน่วยข่าวกรอง สปก.ทบ.)

อายุ 45 ปี
อาชีพ เจ้าหน้าที่เทศบาล ทำหน้าที่จัดเก็บรายได้เทศบาลต. บางปู อ. ยะหริ่ง จ. ปัตตานี
ภูมิลำเนา อ. ยะหริ่ง จ. ปัตตานี
การศึกษา มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 จากการศึกษาออกโรงเรียน
สื่อที่เปิดรับมากที่สุด สื่อโทรทัศน์
ความถี่ในการเปิดรับสื่อ 3 – 4 ครั้งต่อสัปดาห์

การดำรงชีวิตท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ

นางฮาดีบี๊ะ เป็นคนหนึ่งที่สูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักและเป็นเสาหลักของครอบครัว การสูญเสียสามีจากการสร้างสถานการณ์ฆ่าเจ้าหน้าที่รัฐแบบรายวันเปลี่ยนแปลงชีวิตเธอทั้งชีวิต

จากแม่บ้านที่มีหน้าที่ดูแลลูก ๆ 3 คน มีรายได้จากสามีเป็นหลัก (ทหารหน่วยข่าวกรอง สปก.ทบ) ปรับเปลี่ยนมาเป็นผู้นำครอบครัวแบกรับภาระเลี้ยงดูลูกๆ ทั้งค่าใช้จ่ายภายในบ้าน ค่าเทอม ค่าหนังสือ และอื่นๆ อีกมากมายมาจากน้ำพักน้ำแรงเธอเพียงคนเดียว แต่โชคชะตาที่หน่วยงานต้นสังกัดของสามียังให้ความช่วยเหลือและรับปากว่าจะส่งเสียทุนการศึกษาให้กับลูกๆ ทั้ง 3 คนของเธอให้ได้เรียนหนังสือตามความสามารถและหากใครมีความสนใจจะรับราชการทหารทางกองทัพก็มีความยินดีรับเข้าทำงานทันที ซึ่งเธอบอกว่าหากเป็นไปได้ตามที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นเธอก็ยินดีตายตาหลับ

“เขาทำงานอยู่หน่วยข่าวกรอง สปก. ทบ. มากกว่า 10 ปี แฟนก็เป็นคนกล้าหาญและออกภาคสนามตลอด ขอมตายเพื่อชาติ สำหรับกะแล้วไม่เชื่อว่ามีมุสลิมจริงๆ จะต้องการแบ่งแยกดินแดน อย่างแฟนเขาพูดและทำให้เห็นตลอดว่าขอมตายเพื่อชาติได้ และคิดเสมอว่า องค์กรอัลลอฮ์ ท่านกำหนดมาแล้วว่าใครจะตายก็ต้องตายไม่ว่าจะด้วยวิธีใดก็ตาม แต่กลับรู้สึกช็อกกับการเสียชีวิตของสามีเพราะมีความรู้สึกที่ว่าเร็วเกินไป ลูก ๆ ก็ยังเล็ก คนสุดท้ายอยู่เพียงอนุบาล”

“โดยส่วนตัวแฟนเขาเป็นคนทศกัณฐ์คนรอบข้าง คนในหมู่บ้านรักเขาทุกคน ไม่เคยมีศัตรู ไม่เคยทะเลาะกับใคร ก่อนหน้านี้เราได้ยินข่าวว่าเจ้าหน้าที่รัฐเป็นเป้าลอบสังหารแต่ไม่คิดว่าคนมุสลิมจะฆ่ามุสลิมด้วยกัน”

เธอพูดด้วยน้ำเสียงสั่นเครือตลอดเวลาว่า “เขาเป็นคนที่รับผิดชอบในงานมากและเป็นที่รักของครอบครัว ช่วงที่มีข่าวมาเจ้าหน้าที่ตายแทบทุกวัน เขาก็ปลอบใจกะกับลูกให้ทำใจว่าคนเราถ้าถึงคราวตายไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนก็ตายได้”

จากเหตุการณ์ครั้งนี้สื่อมวลชนให้ความสนใจมาทำข่าวอย่างมากมาเนื่องจากเป็นเหตุการณ์แรกที่เจ้าหน้าที่รัฐถูกลอบสังหารเป็นชาวไทยมุสลิม ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องเพิ่มความระมัดระวังตัวมากขึ้นเนื่องจากผู้ก่อความไม่สงบกระทำการไม่เลือกว่าบุคคลที่สังหารจะเป็นใคร นับถือศาสนาใดอีกต่อไป

“ข่าวแฟนกะ กะไม่ได้ดู ไม่อยากอ่าน ไม่อยากฟัง และไม่อยากเห็นภาพแบบนั้นนึกถึงที่ไรร้องไห้ทุกที แต่ญาติคนอื่นๆ ที่ได้ดูเขาบอกว่า หนังสือพิมพ์ลงภาพเขานอนอยู่ในเปล เห็นหน้าและแผลที่โดนยิงชัดเจน กะฟังแค่นี้ น้ำตาก็ไหลแล้ว ออกข่าวอย่างนี้อยู่หลายวัน เป็นช่วงเวลาที่จิตใจกะแยที่สุด”

จากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นสร้างความสูญเสียให้กับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ท่าน แสดงให้เห็นว่า เป้าหมายของการสร้างสถานการณ์ความไม่สงบของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่ได้มีเพียงเจ้าหน้าที่เท่านั้น แต่หมายรวมถึงประชาชนผู้บริสุทธิ์ทั่วไปและไม่ใช่เพียงผู้ที่นับถือศาสนาพุทธหรือศาสนาอื่น ๆ เท่านั้น ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามก็เป็นหนึ่งใน

เป้าหมายนั้นเช่นกัน ซึ่งสร้างความหวาดกลัวให้กับประชาชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภัยอันตรายที่ยากจะสามารถป้องกันได้

กลุ่มตัวอย่าง : ชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ไม่ได้สูญเสียญาติพี่น้องหรือทรัพย์สิน แต่ได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ การทำมาหากิน เป็นต้น จากเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 18 คน ได้แก่

1. นายวิทยา นิยมเดชา
2. ด.ต ชัยยุทธ นาราพงษ์เกษม และ ส.ต.ท. อาหะมะ แซ่มะแซ
3. นายสัมพันธ์ มูซอดี
4. นางยามีละ การ์ดอง
5. นายสุภนัย พวงมณี
6. นายพีตสุคดีน มูหะมะ
7. นายยูโซ๊ะ หะยีอาซา
8. นายสุรศักดิ์ เบญจวรรณ
9. นายเปาซี จารู
10. นางลักขณา จันทรสุภาพ
11. นางสาวมารีเยะ หะยีอาซา
12. นายชวนะ ชุมนุมนพันธ์
13. นางรอฮีมะห์ มะหะแซ
14. อาแบเลาะห์ อาแบแอ อาแบปาน และ อาแบมิง

นายวิทยา นิยมเดชา

อายุ 43 ปี

อาชีพ อาจารย์สอนวิทยาลัยเทคนิคยะลา อ. เมือง จ. ยะลา

ภูมิลำเนา จ. นครศรีธรรมราช ย้ายมาตั้งถิ่นฐานที่ จ. ยะลา กว่า 19 ปี

การศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตสงขลา

สื่อที่เปิดรับมากที่สุด สื่อโทรทัศน์ และ สื่อหนังสือพิมพ์

ความถี่ในการเปิดรับสื่อ ทุกวัน

การดำรงชีวิตท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ

อาจารย์วิทยามีพื้นเพเดิมเป็นคนจังหวัดนครศรีธรรมราช พอจบการศึกษาจึงย้ายครอบครัวมาตั้งรกรากที่ จ. ยะลา ตั้งแต่ปี 2529 และเข้ารับราชการเป็นอาจารย์สอนวิชาเทคนิคชั้นพื้นฐานวิทยาลัยเทคนิคยะลา ควบคู่กับการประกอบธุรกิจส่วนตัว

อาจารย์วิทยาเป็นผู้หนึ่งที่ติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างใกล้ชิด ทั้งจากสื่อโทรทัศน์และสื่อหนังสือพิมพ์

“สำหรับข้าราชการผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบคือ ความสับสนด้านการข่าวที่มีหลากหลายประเด็นจากเหตุการณ์เดียว บางทีว่าอย่างนั้นบางทีว่าอย่างนี้ ทำให้สับสนวางตัวไม่ถูก นอกจากนั้นก็จะระมัดระวังตัวเป็นพิเศษเพราะข้าราชการอย่างเราเป็นเป้านิ่ง อย่างเมื่อก่อนเวลาเดินทางไปสอนหนังสือจากบ้านถึงวิทยาลัยระยะทางประมาณ 3 กิโลเมตร ถือว่าใกล้มากเดินทางไปมาสะดวกขับมอเตอร์ไซค์เดียวเดี๋ยวก็ถึง แต่เดี๋ยวนี้รถติดไฟแดงที่กระแวงหันซ้ายหันขวา ต้องคอยดูว่ามีวัตถุต้องสงสัยหรือเปล่า มีคนแปลกหน้าอยู่ใกล้เราหรือเปลารู้สึกไม่ไว้วางใจ ซึ่งถ้าเป็นที่อื่นที่ไม่ใช่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้คนยิ่งมากยิ่งปลอดภัยแต่สำหรับที่นี่คนมากยิ่งขึ้นอันตรายเวลาออกไปทำงานเราก็ไม่รู้ว่าจะได้กลับบ้านหรือเปล่า ส่วนผลกระทบของเหตุการณ์กับการทำงานแทบไม่ค่อยมี เพียงแต่กังวลบ้างเวลาที่นักเรียนที่เราสอนหายไป เมื่อสอบถามเพื่อนเขาก็บอกว่า พ่อโดนยิงบ้าง สวนโดนตัดบ้าง เห็นเขาลำบาก เราก็รู้สึกสะเทือนใจหดหูใจ ที่คนรอบข้างเราประสบปัญหา”

ด.ต ชัยยุทธ นาราพงษ์เกษม อายุ 53 ปี

ภูมิลำเนา

จ. ปัตตานี

อาชีพ

รับราชการตำรวจ สกอ. เมืองยะลา จ. ยะลา มากกว่า 25 ปี

ส.ต.ท. อาหะมะ แซมะแซ อายุ 35 ปี

ภูมิลำเนา

อ. เมือง จ. ยะลา

อาชีพ

รับราชการตำรวจ สกอ. เมืองยะลา มากกว่า 13 ปี

สื่อที่เปิดรับมากที่สุด

สื่อโทรทัศน์

ความถี่ในการเปิดรับสื่อ

ทุกวัน

ภูมิปัญญาท้องถิ่น แนะแนวอาชีพหลักและอาชีพเสริมรายได้ ออกอากาศทุกวันทั้งภาคภาษาไทย และภาษามลายูท้องถิ่น และเป็นช่องทางหลักของการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์จากภาครัฐสู่ประชาชน โดยเฉพาะข่าวสารจากกองทัพเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดี เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่

“นโยบายการดำเนินงานของเรายังไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงยังคงเน้นเนื้อหาที่เข้าถึงท้องถิ่นเพราะกลุ่มเป้าหมายของเราคือ คนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ประกอบอาชีพทำสวนผลไม้ และค้าขาย รายการส่วนใหญ่จึงตอบสนองความต้องการของคนกลุ่มนี้ เช่น ช่วงเช้าจะเป็นรายการแนะนำอาชีพ เคล็ดลับการเกษตร และรายการกิจกรรมแนวทางอิสลาม คนดูก็จะได้อะไรที่เป็นประโยชน์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวันและยังสามารถเข้าถึงในหลักของศาสนาที่ถูกต้องอย่างแท้จริง เพราะฉะนั้นไม่ต้องมากังวลกับการบิดเบือนหลักคำสอน ส่วนรายการที่ออกอากาศเป็นภาษามลายูท้องถิ่นจะเป็นรายการแนะนำบุคคลที่ทำชื่อเสียงแก่ท้องถิ่น คนไทยพุทธก็สามารถรับชมรายการได้เพราะผู้ดำเนินรายการจะใช้ภาษามลายูควบคู่กับภาษาไทย ในส่วนของการจัดสรรเวลาในการออกอากาศรายการต่างๆ นั้น ชั ว ง ที่ เหตุการณ์ความไม่สงบนี้มีเปลี่ยนแปลงบ้างเล็กน้อย คือ เราจะจัดสรรเวลาให้กับกองทัพมากขึ้นและสามารถออกอากาศได้ทันที หากมีเหตุการณ์หรือข่าวสารสำคัญที่ต้องแจ้งให้ประชาชนรับทราบ”

นางยามีละ การ์ดอง

อาชีพ สื่อมวลชน ผู้ประกาศข่าวและพิธีกรภาษามลายูท้องถิ่น สทท. 11
แยกส่วนยะลา

อายุ 32 ปี

ที่อยู่ อ. เมือง จ. ยะลา

ภูมิลำเนา จ. ยะลา (เกิดและเติบโตที่ จ. ยะลา)

การศึกษา มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 จากการศึกษาออกโรงเรียน

สื่อที่เปิดรับมากที่สุด สื่อโทรทัศน์ และ สื่อหนังสือพิมพ์

ความถี่ในการเปิดรับสื่อ ทุกวัน

การดำรงชีวิตท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ

คุณยามีละเป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงในหมู่ชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้วยลีลาการพูดภาษามลายูที่โดดเด่น ชัดเจน คล่องแคล่ว รายการของเธอจึงติดอันดับรายการยอดนิยมที่มีผู้ชมโทรศัพท์และเขียนจดหมายเข้ามาติชมในรายการมากมายทั้งภาษาไทยและภาษามลายู

“ดิฉันภูมิใจที่มีโอกาสขึ้นมาอยู่จุดนี้ คือใจที่คนดูชอบและไว้วางใจให้เราเป็นตัวแทนของเขา จากเมื่อก่อนดิฉันพูดภาษาไทยแทบไม่ได้และคิดว่าคงจะไม่มีโอกาสอยู่นำจอและใช้ภาษามลายูในการสื่อสารได้ จนกระทั่ง สทท. 11 ส่วนกลางมีนโยบายให้นำเสนอรายการที่เน้นการเข้าถึงท้องถิ่น จึงมีการคิดรูปแบบรายการต่างๆ ทั้งในส่วนของข่าวและรายการทั่วไปให้มีการใช้ภาษามลายูในการสื่อสารควบคู่กับภาษาไทย”

จากแนวคิดดังกล่าวประสบความสำเร็จอย่างมากในการเข้าถึงผู้ชมในท้องถิ่น โดยเฉพาะชาวไทยมุสลิมที่มีจำนวนมากพูด ฟัง และเขียนภาษาไทยไม่ได้ จึงต้องพึ่งพาสื่อเพื่อนบ้านอย่างประเทศมาเลเซีย ได้มีทางเลือกในการรับชมรายการที่คนมุสลิมด้วยกันผลิตและนำเสนอเพื่อมุสลิมโดยเฉพาะ

“รายการของเราเน้นการแนะนำอาชีพ จึงทำให้ต้องลงพื้นที่เพื่อหาข้อมูลและถ่ายทำ ซึ่งบางแห่งค่อนข้างไกล ในช่วงเหตุการณ์กำลังรุนแรงนี้การลงพื้นที่ที่เราต้องมีการวางแผนให้ชัดเจนเพื่อลดความผิดพลาด หากต้องกลับมาถ่ายทำใหม่อีกครั้งจะทำให้ต้องเสียงบประมาณและเสี่ยงอันตรายมาก ดังนั้นการลงพื้นที่ 1 ครั้ง เราต้องให้ได้ข้อมูลหลายๆ ประเด็นเพื่อจะได้นำเสนอได้หลายครั้ง การนัดแหล่งข่าวสัมภาษณ์ก็ต้องนัดให้ได้หลายๆ คน จึงทำให้ทำงานหนักมากขึ้นกว่าเดิม”

นายสุภณัย พวงมณี

อาชีพ	นายอำเภอ อ. ยะหริ่ง จ. ปัตตานี
อายุ	53 ปี
ที่อยู่	บ้านพักข้าราชการ อ. ยะหริ่ง จ. ปัตตานี
ภูมิลำเนา	กรุงเทพมหานคร (ย้ายมาประจำที่ ว่าการอำเภอยะหริ่งมากกว่า 5 ปี)
การศึกษา	ปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยกรุงเทพ
สื่อที่เปิดรับมากที่สุด	สื่อโทรทัศน์
ความถี่ในการเปิดรับสื่อ	ทุกวัน

การดำรงชีวิตท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ

นาย ศุภนัย พวงมณี เป็นนายอำเภอ นักพัฒนาคนหนึ่งที่ยอมเสียสละความสะดวกสบาย และยอมเสี่ยงชีวิตและทรัพย์สินอาสาเข้ามาดูแลพื้นที่ที่ใครหลายคนไม่กล้าเข้ามาทำงาน แม้จะไม่ใช่คนพื้นเพใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่ด้วยความที่เชื่อในหลักศาสนาอิสลามเหมือนประชาชนที่นี่ จึงคิดว่าน่าจะทำให้เขาสามารถเข้าถึงประชาชนได้ไม่ยากนัก

“ก่อนที่จะเข้ามาเป็นนายอำเภอยะหริ่ง ผมบรรจุที่ทุ่งยางแดงเป็นที่แรก ซึ่งเป็นพื้นที่สีแดง ชาวบ้านที่นี่ยากจนมาก เราพยายามนำโครงการต่างๆ ที่ภาครัฐให้การสนับสนุนมาส่งเสริม อาชีพให้กับชาวบ้านให้เขามีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โครงการที่เราทำค่อนข้างประสบความสำเร็จ ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี ท่านเห็นว่าเราน่าจะสามารถไปช่วยพัฒนาในอำเภออื่นๆ บ้าง จึงได้ย้ายมาอยู่ที่ อ. ยะหริ่ง ซึ่งเป็นเมืองเก่าแก่ของปัตตานีอยู่ใกล้มัสยิดกรือเซะและศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว ที่นี่เป็นเมืองสงบทุกคนถ้อยทีถ้อยอาศัย หากเกิดเหตุการณ์ไม่ดีที่นี้ก็ล้วนเป็นฝีมือจากคนที่นี่ ”

นายพิตสุดดิน มุหะมะ

อายุ	28 ปี
อาชีพ	อุสตะสอนศาสนาโรงเรียนตาดีกา โรงเรียนปอเนาะ และมัสยิดต่าง ๆ
ภูมิลำเนา	อ. สุไหงโก - ลก จ. นราธิวาส (เกิดและเติบโตที่ อ. สุไหงโก - ลก)
การศึกษา	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ ศึกษาด้านศาสนาอิสลาม (เทียบเท่าปริญญาตรี) จากประเทศซาอุดีอาระเบีย
สื่อที่เปิดรับมากที่สุด	สื่อโทรทัศน์
ความถี่ในการเปิดรับสื่อ	3 - 4 ครั้งต่อสัปดาห์

การดำรงชีวิตท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ

อุสตะพิตสุดดินสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนตาดีกา โรงเรียนปอเนาะและมัสยิดต่างๆ ในจังหวัดนราธิวาสมากกว่า 10 ปี หลังจบการศึกษาด้านศาสนาอิสลามโดยตรงจากประเทศซาอุดีอาระเบียดินแดนต้นกำเนิดของอารยธรรมอิสลาม ทำให้เป็นผู้ที่มีความถ่องแท้ด้านหลักคำสอน การประพฤติปฏิบัติของมุสลิมที่ถูกต้องตามหลักคำสอนของคัมภีร์ อัล - กุรอาน

นอกจากนั้น อุสตะพิตสุดดิน เป็นหนึ่งในอุสตะเพียงไม่กี่คนที่ได้รับคัดเลือกจากภาครัฐให้เป็นตัวแทนเผยแพร่ข่าวสารจากภาครัฐสู่ประชาชน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีตามโครงการของกระทรวงวัฒนธรรม ภายในห้องกระจายเสียงชุมชน ข่าวสารโครงการต่างๆ จากภาครัฐจะถูกถ่ายทอดเป็นภาษามลายูที่คุ้นเคยของชาวบ้าน ช่วยลดช่องว่างของความไม่เข้าใจและ

หวาดระแวงซึ่งกันและกันระหว่างเจ้าหน้าที่ที่ลงไปปฏิบัติงานและชาวบ้านในพื้นที่เป็นอย่างดี นอกจากนั้นยังสอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามตามคัมภีร์อัล - กุรอาน เพื่อให้ชาวบ้านเข้าใจในหลักคำสอนของศาสนาอย่างถูกต้อง เช่น การฟิกฮ์ (การละหมาดให้ถูกต้อง) การทำทาเซาฟิ (วิชาการที่ทำให้จิตใจสะอาดบริสุทธิ์) นั้นจะต้องกระทำอย่างไร และยังได้รับความไว้วางใจจากหน่วยงานรัฐในการแปลเอกสารและถ้อยคำแถลงของนายกรัฐมนตรีในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับปัญหาในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นภาษามลายูและภาษาอาหรับเพื่อเผยแพร่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

อาจารย์ยูโซะ ะยะฮาซา

อาชีพ	อาจารย์สอนวิชาฟิสิกส์ วิทยาลัยเกษตรนราธิวาส (เกษตรป่าไผ่)
อายุ	47 ปี
ที่อยู่	ย่านตลาดเก่า อ.เมือง จ. ยะลา
ภูมิลำเนา	จ. ยะลา (เกิดและเติบโตที่ จ. ยะลา)
การศึกษา	ปริญญาตรีด้านฟิสิกส์ จากประเทศซาอุดีอาระเบีย
สื่อที่เปิดรับมากที่สุด	สื่อหนังสือพิมพ์ และ สื่อโทรทัศน์
ความถี่ในการเปิดรับสื่อ	ทุกวัน

การดำรงชีวิตท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ

จากเหตุการณ์ลอบสังหารเจ้าหน้าที่รัฐแบบรายวันในพื้นที่ จ. นราธิวาส เป็นสาเหตุที่ทำให้อาจารย์ยูโซะ ตัดสินใจทำเรื่องขอย้ายมาสอนใน จ. ยะลา แม้ว่าจะเป็นพื้นที่เสี่ยงเช่นเดียวกัน แต่ก็ที่บ้านเกิดเมืองนอนที่เขารู้สึกอุ่นใจมากกว่า

“สำหรับคนที่ไม่ค่อยติดตามข่าวสารเขาอาจจะไม่รู้สึกระไรหรือกระทบอะไรมากนัก แต่สำหรับผมติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวมาโดยตลอดไม่ใช่เฉพาะจากสื่อเท่านั้น เราแลกเปลี่ยนกับพูดคุยกับคนรอบข้างทำให้ข้อมูลที่ได้รับมีความหลากหลาย ข่าวสารทุกวันนี้มันทำให้คนที่ติดตามเป็นคนโรครจิต คือ ขี้ระแวง ขี้สงสัย ขี้กลัว จะมากจะน้อยก็ขึ้นอยู่กับความเข้มแข็งของจิตใจแต่ละคน”

“ช่วงเกิดเหตุการณ์ใหม่ๆ ผมยังสอนหนังสืออยู่ที่ป่าไผ่ แม้ว่าจะมีบ้านพักอาจารย์ไว้ให้ แต่ก็อยู่ห่างจากวิทยาลัยมาก ที่นี้ความเจริญยังไม่ถึง สองข้างทางยังเป็นป่าอุดมสมบูรณ์เมื่อก่อนรู้สึกเฉยๆ ไม่กลัวอะไร และยังรู้สึกว่าสงบร่มรื่นดี แต่หลังเหตุการณ์ความไม่สงบทวีความรุนแรงขึ้นบ่อยครั้ง เริ่มรู้สึกถึงความไม่ปลอดภัยคิดไปต่างๆ นานาว่า หากเราโดนทำร้ายจะมีใคร

เห็นหรือมีใครช่วยเหลือเราได้บ้าง ส่วนเหตุผลของการที่ตัดสินใจย้ายเนื่องจากคนที่เรารู้จักด้วยกันเกือบทุกคนถูกลอบยิง (นายสถานีรถไฟป่าไผ่) โดยวันเกิดเหตุนายสถานีเข้านั่งทำงานตามปกติในห้องจำหน่ายตั๋ว กระสุนยิงผ่านกระจกถูกนายสถานีเสียชีวิตทันที โดยส่วนตัวแล้ว นายสถานีเขาเป็นคนอหังการดี ไม่ค่อยยุ่งเกี่ยวกับใคร ดำรงสันนิฐานว่า เป็นการสร้างสถานการณ์เช่นเคย”

นายสุรศักดิ์ เบญจวรรณ

อายุ 35 ปี
 อาชีพ นักพัฒนาชุมชนเทศบาล ต. บางป้อ อ. ยะหริ่ง จ. ปัตตานี
 ภูมิลำเนา จ. ปัตตานี (เกิดที่ อ. ยะหริ่ง และไปศึกษาที่ จ. สงขลา ก่อนย้ายกลับมาทำงานที่บ้านเกิด)
 การศึกษา ปริญญาตรี จากวิทยาลัยครูสงขลา (มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา)
 สื่อที่เปิดรับมากที่สุด สื่อโทรทัศน์
 ความถี่ในการเปิดรับสื่อ ทุกวัน

การดำรงชีวิตท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ

“เมื่อก่อนผมลงพื้นที่บ่อย ไปพบปะผู้นำชาวบ้านเพื่อรับทราบปัญหาและแนะนำฝึกอาชีพ ชาวบ้านเป็นกันเอง ตั้งแต่เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบทุกอย่างเปลี่ยนแปลง เราในฐานะเจ้าหน้าที่รัฐก็ไม่กล้าลงพื้นที่เพราะกลัวจะไม่ปลอดภัย เราไม่รู้ว่าจะโจรมันแฝงตัวอยู่กับชาวบ้านหรือเปล่า ชาวบ้านเองก็กลัวเราเพราะเขารู้ว่าเราเป็นเป้าสังหารของพวกโจร เขาก็กลัวว่าอยู่ใกล้เราแล้วไม่ปลอดภัยคือ ต่างคนต่างไม่ไว้วางใจกันความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับชาวบ้านยิ่งห่างเหิน”

นางรอฮีมะห์ มะหะแซ

อายุ 42 ปี
 อาชีพ ข้าราชการครู โรงเรียนบ้านกงปีนัง อ. กงปีนัง จ. ยะลา
 ภูมิลำเนา จ. ยะลา (เกิดและเติบโตที่ จ. ยะลา)
 การศึกษา ปริญญาตรีครุศาสตร์ วิทยาลัยครูจังหวัดยะลา (มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา)
 สื่อที่เปิดรับมากที่สุด สื่อโทรทัศน์
 ความถี่ในการเปิดรับสื่อ ทุกวัน

การดำรงชีวิตท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ

กว่า 20 ปีที่ทำหน้าที่แม่พิมพ์ของชาติเดินทางไปมาระหว่างอำเภอเมืองกับอำเภองปินัง ระยะทางกว่า 20 กิโลเมตร ไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการทำงานแม้แต่น้อย แต่หลังจากเหตุการณ์การก่อความไม่สงบทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น สร้างความหวาดกลัวให้กับเธอและเพื่อนครู รู้สึกถึงความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

“การเดินทางไปไหนมาไหนไม่ค่อยสะดวก ทุกอย่างเร่งรีบไปหมด ไม่ว่าจะไปจับจ่ายซื้อของ ทำงานก็ต้องรีบเดินทางกลับบ้านก่อนค่ำ จากเดิมที่หลังเลิกงานก็จะแวะทานข้าวก่อนเข้าบ้าน แต่เดี๋ยวนี้ต้องซื้อกลับบ้านที่บ้านหรือเวลาไปซื้อของใช้ในห้างก็ต้องคอยระวังคนแปลกหน้า หรือ กล่อง กระจเป่า ที่วางอยู่ก็จะระวัง ตอนนี่แก้ปัญหาการซื้อหาของใช้ด้วยการซื้อจากร้านใกล้บ้านแม้ว่าจะมีราคาสูงแต่ก็ปลอดภัยกว่า”

นายเปาชี จารู

อายุ 28 ปี
อาชีพ อาจารย์วิชาภาษาไทย โรงเรียนพัฒนาวิทยา (โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา)
ภูมิลำเนา จ. นครศรีธรรมราช อาศัยอยู่ที่ จ. ยะลา มากกว่า 5 ปี
การศึกษา ปริญญาตรี ด้านเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
สื่อที่เปิดรับมากที่สุด สื่อโทรทัศน์
ความถี่ในการเปิดรับสื่อ ทุกวัน

การดำรงชีวิตท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ

อาจารย์เปาชีเกิดและโตที่จังหวัดยะลา ทำให้ทราบและเข้าใจปัญหาการก่อความไม่สงบในอดีตอย่างลึกซึ้ง แต่นั่นก็เป็นเพียงแนวความคิดของผู้ก่อความไม่สงบในอดีตที่มีอุดมการณ์อย่างชัดเจน หากแต่ปัจจุบันการก่อความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่ใช่มีแนวทางเช่นในอดีตแล้ว กลุ่มแนวร่วมมาจากหลากหลายสาขาอาชีพ หลากหลายถิ่นฐาน และยากที่จะคาดเดาคิดที่พวกเขากระทำว่า “ทำเพื่ออุดมการณ์หรือผลประโยชน์”

อาจารย์เปาชีเป็นผู้หนึ่งที่ติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างใกล้ชิด ทั้งจากสื่อโทรทัศน์และสื่อหนังสือพิมพ์เพื่อต้องการทราบความคิดและความรู้สึกของคนนอกที่มอง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยเฉพาะมองชาวมุสลิมอย่างไรหลังเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบอย่างต่อเนื่อง

“สื่อมวลชนชอบนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ความรุนแรง ความน่ากลัวเข้าไปเข้ามา จากที่คนพื้นที่เคยชินและไม่รู้สึกละอายใจ ยังต้องเกิดความหวาดกลัวและพากันย้ายไปอยู่กันที่อื่น ข้าราชการค่าหัวข้าราชการอย่างเช่น ค่าหัวผู้ว่า 2 แสนบาท ข้าราชการระดับสูง 1 แสนบาท หรือว่า เจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจ 1 หมื่นบาท ตั้งราคาเหมือนเราเป็นผักปลา เหตุการณ์ในพื้นที่ก็ตั้งเครือข่ายแล้ว เจอข่าวอย่างนี้เข้าคนทำงานก็ยิ่งหวาดกลัว ไม่กล้ามาทำงาน ส่งผลให้งานที่ทำคือประสิทธิภาพ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ที่เขียนเนื้อหาละเอียดยับ เพียงเพื่อต้องการขายข่าวเรียกร้องความสนใจให้คนซื้ออ่าน จนละเลยใส่ใจกับผลกระทบที่มีต่อคนที่อยู่ในพื้นที่”

นางลักขณา จันทรสุภาพ

อายุ 50 ปี
อาชีพ เจ้าของธุรกิจร้านอาหารมุสลิมบ้านครัว
ที่อยู่ ย่านตลาดเก่า อ. เมือง จ. ยะลา
การศึกษา ด้านศาสนา จากโรงเรียนปอเนาะ (เทียบเท่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6)
ภูมิลำเนา จ. ยะลา
สื่อที่เปิดรับมากที่สุด สื่อโทรทัศน์
ความถี่ในการเปิดรับสื่อ แทบทุกวัน

การดำรงชีวิตท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ

นางลักขณาเกิดและโตที่จังหวัดยะลา จึงรับรู้และเข้าใจถึงปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นอย่างดี แต่ก็ไม่สามารถจะแก้ไขอะไรได้เพราะเป็นเพียงประชาชนตัวเล็กๆ ที่ไม่มีปากเสียงหรือมีอำนาจพอจะทำให้ใครฟังหรือสนใจสิ่งที่เธอพูดได้

จากเหตุการณ์ความรุนแรงรายวันที่เกิดขึ้นในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สร้างความชินชาให้กับจิตใจของเธอ

“สำหรับชีวิตส่วนตัวไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง แต่มีผลกระทบกับร้านอาหารมากเลย เมื่อก่อนขายได้วันละประมาณ 2,000 – 3,000 บาท โดยเฉพาะทุกวันศุกร์จะขายดีเป็นพิเศษ เพราะทุกคนจะออกจากบ้านเพื่อมาละหมาดและก็มาฟังคำสอนศาสนา ก็เหมือนคนไทยพุทธนั่นแหละ เข้าวัดฟังพระเทศน์ คนส่วนใหญ่ก็เลยถือโอกาสกินข้าวนอกบ้าน บางคนก็นั่งดื่มชาพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น บางคนก็ซื้อหาของใช้ ทุกวันศุกร์หน้ามัสยิดตลาดเก่าจะคึกคักไปด้วยร้านค้า ที่มีทั้งเสื้อผ้า ชุดละหมาด ผ้าคลุมหัว ของใช้ส่วนตัวไปจนถึงของกิน ร้านอาหารอย่างเรา

ก็ศึกษากันไปด้วยไปกับเขาด้วย แต่ตั้งแต่เกิดเหตุการณ์ก่อความไม่สงบ มีข่าวการวางระเบิดตรงนั้น ยิ่งตรงนี้ ฟังแล้วใจหาย รู้สึกว่ามันเข้ามาใกล้ตัวเรื่อย ทำให้คนพากันหวาดกลัวไม่ค่อยกล้าออกไปไหนมาไหน ร้านก็จะเงียบลงไปด้วย ไม่ค่อยมีลูกค้า ทุกวันนี้ขายทั้งวันยังไม่ถึงพันบาท ไม่คุ้มกับค่าน้ำค่าไฟที่เราต้องเสียทุกวัน จะปิดก็ไม่ได้อายุก็มากแล้วสมบัติก็มีแต่ร้านนี้เท่านั้น ไม่รู้จะทำอะไรต่อไป ก็ทนเปิดไปเรื่อยๆ”

นางสาวมารีเยะ หะยือฮาซา

อายุ	37 ปี
อาชีพ	อาจารย์สอนภาษาอังกฤษ วิทยาลัยอาชีวศึกษา จ. ยะลา
ภูมิลำเนา	จ. ยะลา (เกิดและเติบโตที่ จ. ยะลา)
การศึกษา	ปริญญาตรี วิทยาลัยครูจังหวัดยะลา (มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา)
สื่อที่เปิดรับมากที่สุด	สื่อโทรทัศน์
ความถี่ในการเปิดรับสื่อ	ทุกวัน

การดำรงชีวิตท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ

แม้ว่าจะไม่ได้รับผลกระทบต่อเหตุการณ์การก่อความไม่สงบที่เกิดขึ้นมากนัก แต่ก็สร้างความรำคาญใจ โดยเฉพาะการทำงานเป็นอย่างมากทุกครั้งที่มีการก่อเหตุความรุนแรง

“ช่วงที่มีข่าวเกี่ยวกับมุสลิม อย่าง อุสตะโคโนจับ พี่จะเบื่อกว่าไม่อยากไปทำงาน เพราะเวลาไปถึงก็จะเห็นภาพครูอาจารย์ด้วยกันจับกลุ่มวิพากษ์วิจารณ์ บางคนก็บอกว่าสมน้ำหน้า จับแล้วก็เอาไปประหารให้หมดๆ ภาคาได้จะได้เจริญขึ้น เราเป็นคนฟังแม่เขาไม่ได้ว่าเรา แต่มันก็กระทบต่อความรู้สึก มันเจ็บใจ อยากดอกลับ แต่ก็ทำไม่ได้ เพราะจะยิ่งทำให้เกิดปัญหามากยิ่งขึ้น ถ้ามัวทำไม่ถึงมีความรู้สึกโกรธ รู้สึกเจ็บแค้นแทน ทั้งที่คนที่โดนจับไม่ได้เป็นญาติพี่น้องของเรา มีหน้าซ้ำเราไม่รู้จักเขาเสียด้วยซ้ำ แต่ด้วยความที่เขาเป็นมุสลิมเหมือนกับเรา และเป็นผู้ที่มุสลิมเรานับถือในฐานะที่เป็นผู้อบรมสั่งสอนให้มุสลิมเราเข้าถึงหนทางของศาสนาอย่างแท้จริง ก็เหมือนกับมีใครมากล่าวหา ผู้นำทางศาสนาที่คุณเลื่อมใสว่าเป็นโจรนั่นแหละ เป็นคุณจะโกรธไหม ทั้งๆ ที่เราก็มองเห็นว่าเขาเคร่งครัดในศาสนาแล้วจะทำเรื่องไม่ใช่ออย่างนั้นได้อย่างไร”

นายชวนะ ชุมนุมพันธ์

อาชีพ	นายสถานีรถไฟยะลา
อายุ	54 ปี

ที่อยู่	บ้านพักรถไฟ จ. ยะลา
ภูมิลำเนา	อ. รามัน จ. ยะลา เป็นนายสถานีรถไฟ จ. ยะลามากกว่า 8 ปี
การศึกษา	วิศวกรรมรถไฟกรุงเทพมหานคร
สื่อที่เปิดรับมากที่สุด	สื่อโทรทัศน์ และ สื่อหนังสือพิมพ์
ความถี่ในการเปิดรับสื่อ	ทุกวัน

การดำรงชีวิตท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ

นายชวนะ ชุมชุมพันธ์ เป็นมุสลิมคนแรกๆ ที่ได้เข้าศึกษาที่วิทยาลัยวิศวกรรมรถไฟ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเมื่อก่อนจะรับเพียงบุตรหลานข้าราชการรถไฟที่เป็นคนไทยพุทธเท่านั้น ชีวิตในวัยเด็กเรียบง่ายเหมือนเด็กมุสลิมอื่นๆ ที่เคร่งครัดในการประกอบศาสนกิจครบทั้ง 5 เวลา (การละหมาด)

“ตั้งแต่เหตุการณ์ความไม่สงบทวีความรุนแรงสถานีรถไฟยะลาโดนวางระเบิดแล้วถึง 2 ครั้ง ครั้งแรกตรงป้อมยามทางกั้นรถไฟก่อนเข้าสถานีแต่โชคดีที่ไม่มีใครเป็นอะไร ส่วนครั้งที่ 2 เกิดเหตุที่ด้านหลังสถานี ซึ่งเป็น โต๊ะให้บริการทั่วไปของเจ้าหน้าที่ จุดนั้นค่อนข้างเป็นที่ลับตา ทำให้เจ้าหน้าที่บาดเจ็บสาหัส 2 คน ตอนนั้นก็กลับมาทำงานปกติแล้วและขอย้ายไปทำงานส่วนอื่น แต่ก็ยังอยู่ในสถานีรถไฟยะลา เราก็เห็นใจเขาเจ็บขนาดนั้นหากต้องกลับไปทำงานจุดเก่าคงจะทำงานอย่างไม่มีความสุขต้องคอยหวาดระแวงตลอดเวลา หลังจากเกิดเหตุการณ์ครั้งที่ 2 เรามีการพูดคุยกันกับเจ้าหน้าที่ที่ทำงานในส่วนต่างๆ ส่วนใหญ่ก็ยังคงมีขวัญและกำลังใจดีสามารถปฏิบัติงานได้อย่างปกติ ทำให้ผมคิดว่าพวกเขาอยู่ได้ผมก็อยู่ได้”

อาเบเลาะห์

อายุ	63 ปี
อาชีพ	ผู้ใหญ่บ้านและโต๊ะอิหม่าม บ้านตือเบาะ อ. สะเตงนอก จ. ยะลา

อาเบแอ , อาแบปาน และอาเบมิง

อาชีพ	โต๊ะอิหม่ามประจำมัสยิดบ้านตือเบาะ และ ค้าขาย
ภูมิลำเนา	จ. ยะลา (ทั้งหมดเกิดและเติบโตที่ จ. ยะลา)
การศึกษา	ด้านศาสนาอิสลาม โรงเรียนปอเนาะและโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
สื่อที่เปิดรับมากที่สุด	สื่อโทรทัศน์

ความถี่ในการเปิดรับสื่อ 5-6 ครั้งต่อสัปดาห์

การดำรงชีวิตท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ

ทั้ง 4 ท่านมีความเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์การก่อความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เหมือนกันว่า

“การดำเนินชีวิตยังคงเดิมไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง เพียงแต่เพิ่มความระมัดระวังตัวมากขึ้น เพราะเราเป็นทั้งเป้าของเจ้าหน้าที่ที่คอยจับผิด และเป้าของผู้ก่อความไม่สงบที่ฆ่าผู้บริสุทธิ์โดยไม่เลือกว่าจะเป็นคนในศาสนาใด”

จะเห็นได้ว่า ชาวไทยมุสลิมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบทางอ้อมส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มาตั้งแต่กำเนิดหรืออาศัยมานาน จึงทำให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงและการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ท่ามกลางปัญหาการก่อความไม่สงบที่เกิดขึ้นเรื้อรังมาช้านาน แต่ก็ยังสามารถอาศัยอยู่อย่างสงบร่มเย็นจนกลายเป็นความซาซิม แม้ว่าเหตุการณ์ความไม่สงบจะปะทุขึ้นอีกครั้ง

4.2 ทักษะของชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนเกี่ยวกับสถานการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

การนำเสนอผลการศึกษาวิจัยในส่วนที่ 2 นี้เป็นบทสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ได้รับผลกระทบทางตรง จำนวน 3 คน และ ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ได้รับผลกระทบทางอ้อม จำนวน 18 คน ที่ติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสถานการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผ่านสื่อ 3 ประเภท ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ และ สื่อวิทยุ อย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.1 ทักษะของชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนเกี่ยวกับสถานการณ์ความไม่สงบ

ชื่อ	ความถี่ของการเปิดรับสื่อของชาวไทยมุสลิม											
	สื่อโทรทัศน์				สื่อหนังสือพิมพ์				สื่อวิทยุ			
	ทุก วัน	5-6 วัน สัปดาห์	3-4 วัน สัปดาห์	0-2 วัน สัปดาห์	ทุก วัน	5-6 วัน สัปดาห์	3-4 วัน สัปดาห์	0-2 วัน สัปดาห์	ทุก วัน	5-6 วัน สัปดาห์	3-4 วัน สัปดาห์	0-2 วัน สัปดาห์
1. นายสรยุทธ	✓					✓						✓
2. นางฮาดี๊ะ	✓							✓				✓
3. นายอุสมาน			✓					✓				✓
1. นายวิทยา	✓					✓						✓
2. ค.ต.ชัยยุทธ และ ส.ต.ท. อาหะมะ	✓						✓					✓
3. นายสัมพันธ์	✓				✓							
4. นางยามีละ			✓						✓			
5. นายสุกนัย	✓							✓		✓		
6. นายฟัตฮุดดีน	✓											
7. นายยูโซ๊ะ												
8. นายสุรศักดิ์	✓	✓										✓
9. นายเปาซี	✓											✓
10. นางลักขณา	✓	✓										✓
11. น.ส มาริยะ	✓											✓
12. นายชวนะ	✓				✓							✓
13. นางรอฮีมะห์	✓											✓
14. อาแบเลาะห์ อาแบมิง อาแบ	✓					✓						✓

แอ และ อาแบปาน												
-------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

จากตารางแสดงความคิดเห็นในการเปิดรับสื่อแสดงให้เห็นว่า ชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความพึงพอใจในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ จากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด เนื่องจากเห็นว่า สื่อโทรทัศน์สามารถมองเห็นภาพและเสียงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์กับข้อมูลเดิมที่มีอยู่ โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาข่าวสารจากสื่อมวลชนทั้งหมด และมีความเชื่อมั่นว่าสิ่งที่ได้จากการวิเคราะห์ด้วยประสบการณ์ของตนเองน่าจะใกล้เคียงกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นมากที่สุด รองลงมาคือ สื่อหนังสือพิมพ์ ชาวไทยมุสลิมเห็นว่า มีข้อได้เปรียบในพื้นที่นำเสนอ ทำให้สื่อหนังสือพิมพ์ไม่เพียงสามารถนำเสนอและรายงานความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น ยังสามารถนำเสนอบทสัมภาษณ์ บทวิเคราะห์ จากแหล่งข่าวผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องหลากหลายสาขาอาชีพ และสุดท้ายคือ สื่อวิทยุ แม้ว่าจะไม่ได้รับความสนใจเปิดรับข่าวสารมากนัก แต่ชาวไทยมุสลิมก็เห็นว่าสื่อวิทยุสามารถเข้าถึงได้ง่าย ราคาถูก สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ควบคู่กับการเปิดรับฟังได้

ปัจจัยหลักที่ทำให้ชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้นิยมเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน คือ มีความพึงพอใจในความรวดเร็วของการนำเสนอข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์ คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่สื่อมวลชนสามารถรายงานให้สาธารณชนได้รับทราบอย่างฉับไว ทำให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารต่าง ๆ อย่างทันทั่วถึง

“สื่อมวลชนมีความรวดเร็ว ฉับไว ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับสถานการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะเห็นได้จากหลังเกิดเหตุการณ์ไม่นานสื่อมวลชนก็สามารถรายงานข่าวได้ทันที”

(สัมพันธุ์ มุชอดี, หัวหน้า สทท. 11, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2548)

“สื่อมวลชนมีความรวดเร็วในการนำเสนอและติดตามข่าวสารของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ทันทั่วถึงที่ทำให้เราได้รับทราบข่าวสารอย่างรวดเร็ว

(ยามิละ การิดอง, ผู้ประกาศ สทท. 11, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2548)

“สื่อมวลชนมีความรวดเร็วในการนำเสนอข่าวสารเป็นอย่างมาก เกิดเหตุที่ใดอีกไม่นานเราก็จะรับรู้ทราบความเคลื่อนไหว”

(อุสมาน เจ๊ะแเว, ค้าขาย, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2548)

“นำเสนอข่าวสารได้อย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ทำให้เราได้รับทราบความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นในพื้นที่ที่เราอาศัยอยู่”

(พิศสุดดิน มุหะมะ, อุตตะสันศาสนา, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2548)

“มีความรวดเร็วในการนำเสนอข่าวสารดีและให้ความสำคัญกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มาก”

(ยูโษ๊ะ หะยีอาซา, อาจารย์วิทยาลัยเกษตรนราธิวาส, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2548)

“สื่อมวลชนมีความรวดเร็วและให้ความสนใจในการนำเสนอข่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่อง”

(สุรศักดิ์ เบญจวรรณ, นักพัฒนาชุมชน, สัมภาษณ์, 15 เมษายน 2548)

“สื่อมวลชนนำเสนอข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว”

(เปาชี จารู, อาจารย์โรงเรียนพัฒนาวิทยา, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2548)

“สื่อมวลชนมีความรวดเร็วในการทำงานมาก เมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้นประชาชนจะได้รับทราบข้อมูลทันที”

(มารียะ หะยีอาซา, อาจารย์วิทยาลัยอาชีวะยะลา, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2548)

“สื่อมวลชนมีความรวดเร็วในการนำเสนอข่าวสาร มีความชัดเจน และทันต่อเหตุการณ์”

(รอฮิมะห์ มะหะแซ, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2548)

“บางเหตุการณ์ผมเป็นเจ้าหน้าที่เองยังไม่ทราบเลย แต่สื่อมวลชนรวดเร็วมาก ได้เห็นทั้งภาพและได้ยินเสียงอย่างชัดเจน”

(สรยุทธ ปากา, เจ้าหน้าที่ตำรวจ, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2548)

“สื่อมวลชนมีความรวดเร็วในการนำเสนอข่าวมากแม้ว่าเราจะอยู่ในพื้นที่ที่ยังไม่ทราบเลย”

(ศุภนัย พวงมณี, นายอำเภอยะหริ่ง, สัมภาษณ์, 15 เมษายน 2548)

“สื่อมวลชนมีความรวดเร็วในการนำเสนอข่าวเหตุการณ์เกี่ยวกับ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะโทรทัศน์ ที่ทำให้เราได้เห็นภาพว่าเกิดอะไรขึ้นและเสี่ยงว่าใครพูดอะไร”

(ชัยยุทธ นาราพงษ์เกษม และ อาหะมะ แซมะแซ, เจ้าหน้าที่ตำรวจ, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2548)

ซึ่งความรวดเร็วในการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนสร้างประโยชน์อย่างยิ่ง โดยเฉพาะกับประชาชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ให้เกิด

ประโยชน์กับชีวิตประจำวัน เช่น ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน คือ ประชาชนในพื้นที่ที่สามารถหลีกเลี่ยงพื้นที่ หรือ เส้นทาง อันตรายที่สื่อมวลชนนำเสนอช่วยลดความสูญเสียที่อาจเกิดจากการก่อความไม่สงบได้ อีกทั้งยังเป็นการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจ ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ โดยไม่ต้องกังวลว่าประชาชนผู้บริสุทธิ์จะได้รับอันตรายจากการปฏิบัติหน้าที่ เป็นต้น ซึ่งหากประชาชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารหรือได้รับข้อมูลข่าวสารล่าช้า อาจก่อให้เกิดการสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินมากกว่าข่าวที่ปรากฏในปัจจุบันก็เป็นได้

“สื่อมวลชนช่วยเตือนภัยให้กับเราและครอบครัว สามารถลดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สิน เช่น การนำเสนอข่าวหรือแจ้งจุดอันตรายที่ชาวบ้านในพื้นที่ควรหลีกเลี่ยงทำให้ได้ระวังตัว และบางเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นบทเรียนให้เราดำเนินชีวิตด้วยความไม่ประมาท”

(ฮาดีบะ คาเดร์, เจ้าหน้าที่เก็บเงิน, สัมภาษณ์, 15 เมษายน 2548)

“ความรวดเร็วในการนำเสนอข่าวสาร ทำให้เราระวังตัวมากขึ้นไม่ประมาท”

(อุสมาน เจ๊ะแหว, ค้าขาย, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2548)

การแสวงหาข้อมูลข่าวสารในพื้นที่เสี่ยงอันตรายเฉกเช่นใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จำเป็นต้องอาศัยสื่อมวลชนที่มีความรู้ความสามารถ และปฏิภาณไหวพริบรอบด้านในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ เนื่องจากความแตกต่างในทุกด้านของแหล่งข่าวที่เป็นชาวไทยมุสลิมกับสื่อมวลชนทั้งในด้าน ภาษา การแต่งกาย ศาสนา ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรม ดังนั้นการทำงานของสื่อมวลชนนอกจากจะต้องใช้สติปัญญาที่ชาญฉลาดแล้ว หลักจิตวิทยาสัมพันธก็เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่สื่อมวลชนจำเป็นต้องใช้ในการเข้าถึงแหล่งข่าวเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารที่ต้องการและนำมาเสนอต่อสาธารณชน

นอกจากความรู้ความสามารถในการแสวงหาข่าวสารแล้ว สื่อมวลชนยังถือว่ามีความเสี่ยงละกล้าหาญในการเข้าถึงแหล่งข่าว และสถานที่จุดเกิดเหตุเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกท่ามกลางความเสี่ยงอันตรายในเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้น เช่น การสร้างสถานการณ์ความไม่สงบด้วยการลอบยิงเจ้าหน้าที่รัฐหรือประชาชนผู้บริสุทธิ์ สื่อมวลชนจะลงพื้นที่ไปยังจุดเกิดเหตุทันทีเพื่อหาข้อมูลและรายงานความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ และหลายครั้งที่กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบวางกับดักเจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจที่มาตรวจสอบยังจุดเกิดเหตุเพื่อหวังสังหาร เช่น ลอบวางระเบิดเวลาที่จุดชนวนด้วยโทรศัพท์ การดักซุ่มยิง การวางตะปูเรือใบ เป็นต้น จากเหตุการณ์ดังกล่าว สื่อมวลชนอาจได้รับอันตราย

โดยนายสัมพันธ์ มุชอดี กล่าวในฐานะสื่อมวลชนท้องถิ่นที่ชื่นชมความสามารถในการทำงานของสื่อมวลชนส่วนกลางที่มีความรวดเร็วในการเข้าถึงพื้นที่อย่างทั่วถึง ในขณะที่สื่อมวลชนท้องถิ่นที่มีความคุ้นเคยและใกล้ชิดกับพื้นที่กลับเข้าไปยังจุดเกิดเหตุล่าช้า

“สื่อส่วนกลางมีความกล้าหาญในการลงพื้นที่ที่เสี่ยงอันตรายเพื่อให้ได้ข่าวสารมาในขณะที่สื่อมวลชนท้องถิ่นที่มีความคุ้นเคยและใกล้ชิดกับพื้นที่กลับเข้าไปยังจุดเกิดเหตุล่าช้า ที่เราทำงานช้ากว่าสื่อส่วนกลางเพราะเราต้องคำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้สื่อข่าวมาเป็นอันดับหนึ่ง จึงต้องมีการตรวจสอบความชัดเจนของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนว่า เกิดขึ้นที่ไหน เกิดขึ้นจริงหรือเปล่า เสี่ยงอันตรายมากน้อยแค่ไหน จึงจะมีการสั่งการให้ผู้สื่อข่าวลงพื้นที่ ในขณะที่สื่อส่วนกลางอาจไม่คำนึงถึงจุดนี้ นอกจากความรวดเร็วในการเข้าถึงพื้นที่เกิดเหตุเพื่อให้ได้ข่าวและนำเสนอข่าวก่อนคนอื่น”

(สัมพันธ์ มุชอดี, หัวหน้า สทท. 11., สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2548)

“สถานที่เกิดเหตุบางแห่งผมยังไม่กล้าไปเลย แต่สื่อมวลชนนี้แท้จริง ลงไปยังพื้นที่ทำข่าวอย่างไม่เกรงกลัว ทำให้ชาวบ้านอย่างเรานั่งอยู่ที่บ้านก็ได้รับข้อมูลข่าวสารและไม่ต้องเสี่ยงอันตราย”

(สรยุทธ ปากา, เจ้าหน้าที่ตำรวจ, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2548)

“สื่อมวลชนสามารถเข้าไปถึงจุดเกิดเหตุได้อย่างรวดเร็วและมีการรายงานให้กับคนดูทราบทันที เราจะเห็นได้ว่าบางสถานที่ยังเป็นจุดที่อันตรายแต่สื่อมวลชนก็ไม่กลัวยังทำหน้าที่ได้ดี”

(ชัยยุทธ นาราพงษ์เกษม และ อาหะมะ แซมะแซ, เจ้าหน้าที่ตำรวจ, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2548)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จะมีความพึงพอใจในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สื่อมวลชนนำเสนอก็ตาม แต่เมื่อถกในรายละเอียดของเนื้อหาข่าวและภาพข่าวแล้ว พบว่า ชาวไทยมุสลิมมีทัศนคติต่อการนำเสนอของสื่อมวลชน ดังนี้

1. ชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีทัศนคติอย่างไรต่อการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนเกี่ยวกับสถานการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถสรุปและนำเสนอได้ดังนี้

1.1 ทักษะเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอเกี่ยวกับสถานการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีดังนี้

- 1.1.1 เนื้อหาข่าวที่แสดงความด้อยค่าของชาวไทยมุสลิม
- 1.1.2 เนื้อหาข่าวที่นำเสนอเกินกว่าเหตุการณ์จริง
- 1.1.3 เนื้อหาข่าวที่นำเสนอแบบเหมารวมชาวไทยมุสลิม
- 1.1.4 เนื้อหาข่าวที่เน้นความรุนแรงของเหตุการณ์
- 1.1.5 เนื้อหาข่าวที่พาดพิงและดูหมิ่นศาสนาอิสลาม

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้ง 2 กลุ่ม พบว่าชาวไทยมุสลิมส่วนใหญ่แสดงทักษะเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สื่อมวลชนนำเสนอด้วยความไม่พึงพอใจ โดยเฉพาะเนื้อหาข่าวที่กล่าวถึงชาวไทยมุสลิม โดยมองว่าสื่อมวลชนเน้นการนำเสนอเนื้อหาข่าวที่แสดงความด้อยค่า ล้าหลังในคุณภาพชีวิต เช่น ความยากจน การด้อยการศึกษา การไม่รู้หนังสือ การไม่รู้ภาษา การแต่งกาย ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรม ความเชื่อความศรัทธาในศาสนา เป็นต้น

“อย่างข่าวการจับกุมวัยรุ่นที่รับจ้างฆ่า ก่อแควน หรือ ลอบเผาสถานที่ต่างๆ อ่านแล้วรู้สึกแย่มากๆ ที่ได้วัยรุ่นพวกนี้ถูกจ้างด้วยเงินไม่กี่บาท หรือบางคนที่ทำเพราะคิมน้ำสาบานเอาไว้ ซึ่งไร้สาระมากที่แอบอ้างศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง ใครที่อ่านแล้วชวนให้คิดและดูถูกชาวมุสลิมเราว่าโง่งมง่าย เชื่อคนง่าย ไม่มีความคิด ใครจะไปไหนก็ไป”

(สรยุทธ ปากา, เจ้าหน้าที่ตำรวจ, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2548)

“ข่าวเหตุการณ์ความไม่สงบที่สื่อมวลชนนำเสนอ มักมีเนื้อหาที่กล่าวถึงชาวมุสลิมว่าด้อยการศึกษา ทำให้รู้ไม่เท่าทันพวกกลุ่มโจร หรือ การไม่รู้ภาษาไทย ทำให้ชาวมุสลิมถูกเอารัดเอาเปรียบ และดูถูกจากคนทั่วไป ทั้งที่พื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ก็เหมือนกับพื้นที่อื่นของประเทศที่มีทั้งคนจน คนรวย คนไม่รู้หนังสือ เพียงแต่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้สื่อมวลชนเน้นนำเสนอชาวมุสลิมกลุ่มที่ด้อยค่ามากกว่ากลุ่มอื่นๆ”

(ยามิละ การ์ดอง, ผู้ประกาศ สทท. 11, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2548)

ในขณะที่นายพิตสุตดิน มูหะมะ กล่าวถึงระบบการศึกษาด้านศาสนาอิสลามว่ามีการปรับปรุงแก้ไขให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ ผู้ที่เข้าเรียนจะได้ศึกษาทั้งทางธรรมและทางโลกทำให้มีโลกทรรศน์กว้างไกล ดังนั้นการที่หลายฝ่ายกังวลว่าผู้ที่เรียนในโรงเรียนปอเนาะหรือโรงเรียนตาดิกาแล้วจบออกมาจะไม่มีงานทำหรือเป็นปัญหาทางสังคมในอนาคตนั้นเป็นความคิดแบบเก่าที่เข้าใจผิดมาแต่อดีต

“แม้ว่ามุสลิมเราจะเน้นการศึกษาด้านศาสนาเป็นหลักแต่ผู้ที่ได้เรียนก็จะมีความรู้เพื่อใช้ประกอบอาชีพในอนาคต บางคนศึกษาต่อยังต่างประเทศ บางคนมาเป็นครูสอนศาสนา อยากให้สื่อมวลชนนำเสนอเนื้อหาตรงนี้บ้าง ไม่ใช่คนที่เรียนในตาดีกาหรือปอเนาะเป็นพวกไม่มีความรู้โลกทรรศน์แคบอย่างที่สื่อมวลชนมอง”

(พิศสุตดิน มุหะมะ, อุตตะสอนศาสนา, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2548)

สอดคล้องกับทัศนะของนางรอฮีมะห์ มะหะมะ ที่กล่าวว่าเนื้อหาข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลานชาวมุสลิมที่พ่อแม่ หรือผู้ปกครองไม่นิยมส่งบุตรหลานเรียนหนังสือสายสามัญของรัฐแต่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียนทางศาสนาแทน แม้ว่าจะต้องเสียค่าใช้จ่ายมากกว่าก็ตาม ทำให้คนทั่วไปมองว่าการที่ชาวไทยมุสลิมไม่เรียนหนังสือภาคปกติเหมือนคนอื่น ๆ ทำให้มีแนวคิด ค่านิยม ความเชื่อ ที่แตกต่างจากคนอื่น ๆ

“เนื้อหาที่นำเสนอว่าชาวมุสลิมไม่นิยมส่งบุตรหลานเรียนหนังสือสายสามัญ แต่นิยมส่งเรียนทางศาสนาแทน ทำให้คนทั่วไปมองว่าการที่ชาวมุสลิมมั่งง่าย เชื่อคนง่าย และมักถูกชักจูงไปในทางที่ผิดได้ง่าย เนื่องจากไม่เรียนหนังสือ ทำให้ตามคนไม่ทัน แม้ว่าไม่ได้เขียนในลักษณะดังกล่าวแต่ก็อ่านแล้วชวนให้คิดเช่นนั้น เช่น เนื้อหาหรือภาพข่าวเกี่ยวกับความเชื่อที่ใช้ปลุกกระดมของแนวร่วมก่อความไม่สงบก่อนการลงมือจะต้องมีการสาบาน ดื่มน้ำศักดิ์สิทธิ์ หรือ ท่องคาถาขึงแทงไม่เข้า หรือ ภาพที่เน้นการแต่งตัวของพวกแนวร่วมที่คล้ายอุตตะหรือมีภาษาอาหรับเขียนตามตัว เสื้อผ้า ไม่ว่าใครได้อ่าน ได้เห็นก็ต้องคิดว่ามุสลิมส่วนใหญ่โง่งมง่ายในศาสนา”

(รอฮีมะห์ มะหะแซ, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2548)

“มุสลิมใน 3 จังหวัดภาคใต้ก็เหมือนคนภาคอื่น ๆ ที่มีทั้งคนจน คนรวย คนรู้หนังสือและไม่รู้หนังสือ แต่คนส่วนใหญ่คิดว่ามุสลิมโง่งมง่ายก็เลยเชื่อคนง่าย เพราะสื่อมวลชนมักนำเสนอมุสลิมในมุมมองเช่นนี้ ”

(ฮาดีบี๊ะ คาเดร์, เจ้าหน้าที่เก็บเงิน, สัมภาษณ์, 15 เมษายน 2548)

นอกจากนั้นชาวไทยมุสลิมยังแสดงทัศนะเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวเพิ่มเติมว่า เหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สื่อมวลชนมักนำเสนอเนื้อหาข่าวในลักษณะที่เกินความจริงจนบิดเบือน ทำให้เนื้อหาข่าวเกิดความคลาดเคลื่อนไปจากเหตุการณ์จริง สร้างความตื่นตระหนกหวาดกลัวต่อเหตุการณ์

“บางเรื่องเป็นเรื่องเพียงนิคเดียวแต่เขียนข่าวเสียเกินจริงอย่างที่ภาพเด็กนักเรียนปอเนาะแต่งตัวเดินพาเหรดในกีฬาฬี พวกเขามีจินตนาการส่วนตัว บางคนแต่งตัวเป็นทหาร ตำรวจ หมอ ครู

หรือบางคนอยากเป็นนายก เขาก็แต่งตัวเท่าที่จะสามารถหาอุปกรณ์ได้ แล้วก็ถ่ายรูปเก็บไว้เป็นที่ระลึกซึ่งก็ถือปฏิบัติทุกปี พอเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบตั้งเครือข่ายการตรวจค้นสถานที่ต่างๆ อย่างเข้มงวด แล้วก็เจอรูปพวกนี้เข้า ทั้งที่เจ้าหน้าที่เขายังไม่สรุปที่มาของรูปนะ สื่อมวลชนก็เอาไปออกข่าวเสียใหญ่โตหาว่าปอเนาะเป็นแหล่งซ่องสุมฝึกกำลังพลแนวร่วมก่อความไม่สงบ ทำให้ปอเนาะตาดิกา ที่เคยอยู่กันอย่างสงบสุขพากันนูนวายไปหมด กว่าจะมีครูที่เขาเป็นเจ้าของกิจกรรมออกมาเปิดเผย เรื่องก็เลยเถิดไปกันใหญ่แล้ว ”

(สรยุทธ ปากา, เจ้าหน้าที่ตำรวจ, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2548)

“สื่อมวลชนนำเสนอเนื้อหาที่สร้างความสับสนให้กับคนในพื้นที่เพราะบางเหตุการณ์ยังไม่ได้เกิดขึ้นแต่สื่อมวลชนนำเสนอว่าเกิดขึ้นแล้ว ซึ่งสร้างความตื่นตระหนกให้กับคนที่อาศัยอยู่ในระแวกนั้น เช่น ข่าวลือการระเบิด หรือ การหมายหัวเจ้าหน้าที่รัฐ”

(วิทยา นิยมเดชา, อาจารย์วิทยาลัยเทคนิคยะลา, สัมภาษณ์, 16 เมษายน 2548)

“ข่าวบางข่าว บางเนื้อหา มีความคลาดเคลื่อน บางเหตุการณ์ยังไม่ได้เกิดขึ้น สื่อมวลชนกลับนำเสนอเหมือนกับเกิดขึ้นแล้ว สร้างความตื่นตระหนกให้กับคนในพื้นที่ โดยเฉพาะข่าวการลอบวางระเบิดการเตือนภัยล่วงหน้าเป็นสิ่งที่ดี แต่ควรจะตรวจสอบข้อมูลให้ชัดเจนเสียก่อนนำเสนอออกไป เพราะชาวบ้านอย่างเราก็ติดตามข่าวสารอย่างต่อเนื่อง”

(ชวนะ ชุมชุมพันธ์, นายสถานีรถไฟยะลา, สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2548)

“เนื้อหาที่นำเสนอไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่คนในพื้นที่รับทราบทำให้เกิดความสับสนและหลายเหตุการณ์เป็นเรื่องเล็กน้อย เมื่อนำเสนอเนื้อหาผิดพลาดและข้อเท็จจริงถูกเปิดเผย สื่อมวลชนกลับไม่พูดถึงหรือเขียนสิ่งที่นำเสนอผิดพลาดในครั้งก่อนและปล่อยให้เงียบหายไป เช่น บอกว่ามีการวางระเบิดในเส้นทางบ้านปูโป๊ะแต่จริงๆ แล้ววางที่บ้านปูโล๊ะ ต่างหาก นี่แหละความไม่รู้จึกพื้นที่จริงทำให้คนแถบบ้านปูโป๊ะหวาดกลัวไม่ต้องทำมาหากินกัน โชคดีที่ไม่มีใครเป็นอะไร และในที่สุดก็ปล่อยให้เรื่องเงียบไปเอง”

(ยูโซ๊ะ หะยือฮาซา, อาจารย์วิทยาลัยเกษตรนราธิวาส, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2548)

ขณะที่นายอุสมาน เจ๊ะแวง กล่าวว่า ข่าวบางข่าวเป็นเพียงเรื่องเล็กน้อย หากเกิดขึ้นในพื้นที่อื่นอาจไม่ได้รับความสนใจจากสื่อมวลชน แต่เมื่อเกิดขึ้นใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สื่อมวลชนจะให้ความสนใจเป็นพิเศษและมักจะมุ่งมาที่ประเด็นการสร้างสถานการณ์เพื่อให้ประชาชนสนใจ

“มีหลายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพียงเล็กน้อยที่สื่อมวลชนนำเสนอเสียใหญ่โต ทำให้ชาวบ้านในพื้นที่ตกใจหวาดกลัว อย่างข่าวการลอบวางระเบิดวางรถไฟ ทั้งที่ข้อมูลยังไม่ได้รับการ

ยื่นยันจากเจ้าหน้าที่ชัดเจน สื่อมวลชนก็รีบนำเสนอข่าว เพราะเน้นต้องการขายข่าว แข่งขันกัน
นำเสนอเพราะกลัวไม่ได้เป็นคนแรกที่นำเสนอ”

(อุสมาน เจ๊ะแเว, ค้าขาย, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2548)

“สื่อมวลชนมักสร้างกระแสด้วยการตั้งประเด็นใหม่ๆ แปลกๆ เกี่ยวกับเหตุการณ์ความ
ไม่สงบที่เกิดขึ้นใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้เจ้าหน้าที่เราเองยังไขว่ไขว เช่น หลาย
เหตุการณ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ความไม่สงบแต่สื่อมวลชนก็เอาไปผูกโยงกันจนกลายเป็น
เรื่องเดียวกัน และมักนำเสนอเนื้อหาที่เป็นเพียงข้อสันนิฐานของเจ้าหน้าที่สร้างความเสียหายให้กับ
บุคคลที่ตกเป็นข่าว”

(ชัยยุทธ นาราพงษ์เกษม และ อาหะมะ แซ่มะแซ, เจ้าหน้าที่ตำรวจ จ. ยะลา,
สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2548)

“บางเหตุการณ์เป็นคนละเรื่องกันแต่สื่อมวลชนผูกโยงจนกลายเป็นเรื่องเดียวกัน ทำให้
คนที่ไม่รู้เรื่อง หรือ รู้ที่มาที่ไป เกิดความเข้าใจผิด เช่น ข่าวการแต่งแฟนซีในกีฬาของนักเรียน
โรงเรียนตาดีกา ที่แต่งตัวคล้ายทหาร นักรบ ก็ถูกสื่อมวลชนสันนิฐานไปก่อนแล้วว่าเป็นการฝึกของ
กลุ่มโจร แล้วรีบนำเสนอโดยไม่รอการสืบสวนก่อน”

(เปาซี จารู, อาจารย์โรงเรียนพัฒนาวิทยา, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2548)

“การที่สื่อมวลชนนำเสนอเหตุการณ์ความไม่สงบเกินความจริง แม้ว่าจะสร้างความ
สนใจให้คนทั่วไปได้ แต่ก็สร้างปัญหาให้กับคนในพื้นที่ได้มากเช่นกัน โดยเฉพาะคนทั่วไปเกิด
ความเข้าใจผิดกับชาวมุสลิม อย่างพวกเราเป็นโต๊ะอิหม่าม เป็นอุสตะ และข่าวเกี่ยวกับอุสตะก็ล้วน
น่ากลัวว่าเป็นผู้นำโจรบ้าง เป็นนักฆ่าบ้าง ทำให้พวกเราโดนรังเกียจ ”

(อาแบเลาะห์ อาแบมิง อาแบแอ และ อาแบปาน อุสตะและโต๊ะอิหม่าม, สัมภาษณ์,
16 เมษายน 2548)

โดยนายสัมพันธ์ มุชอดี กล่าวเพิ่มเติมในฐานะที่เป็นสื่อมวลชนท้องถิ่นว่า สื่อมวลชน
ส่วนกลางที่ลงพื้นที่มาทำข่าวในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังขาดความรู้ความเข้าใจในวิถีชีวิต
ของชาวมุสลิมที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับศาสนา ทำให้ยากต่อการเข้าถึงแหล่งข่าวที่เป็นชาว

ไทยมุสลิม จึงทำให้การตีความหมายของการให้สัมภาษณ์ การแสดงออก ท่าทาง เป็นต้น ของแหล่งข่าวที่เป็นชาวไทยมุสลิมเกิดความคลาดเคลื่อนจากความหมายที่ควรจะเป็น

“การขาดความรู้ความเข้าใจของสื่อมวลชนทำให้การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบไม่ตรงประเด็นที่เกิดขึ้นจริงเพราะสื่อมองและเขียนข่าวแบบคนนอก ทำให้เนื้อหาที่นำเสนอไม่มีความลึกซึ้ง คือ ไม่รู้จริง ทั้งที่ยอมเสี่ยงลงไปในพื้นที่”

(สัมพันธ มุชอดี, หัวหน้า สทท. 11, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2548)

“เนื้อหาส่วนใหญ่เน้นเพียงขายข่าว เพื่อดึงดูดความสนใจ จนละเลยผลกระทบที่อาจตามมา เพราะสื่อมวลชนที่เข้ามาทำข่าวไม่ใช่คนในพื้นที่ ซึ่งการนำเสนออย่างไม่เข้าใจทำให้เนื้อหาบิดเบือน เกินจริง รุนแรงเกินกว่าเหตุ ยิ่งสร้างความเข้าใจผิดและนำไปสู่ความขัดแย้งที่สุด เช่น ข่าวการจับอุสตะ แม้ชาวมุสลิมจะไม่พอใจกับการทำงานของเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่เกินกว่าเหตุ จับกุมอุสตะอย่างกับว่าเข้าเป็นนักโทษหนัก แต่ก็ไม่ได้กดดันการทำงานของเจ้าหน้าที่ ประชาชนทุกคนมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็น แต่สื่อไปนำเสนอเหมือนกับว่าชาวมุสลิมไม่พอใจถึงขั้นใช้กำลังขัดขวางการทำงานของเจ้าหน้าที่ นำเสนออย่างนี้ยิ่งทำให้มุสลิมในสายตาคนทั่วไปเป็นพวกหัวรุนแรง”

(ยามิละ การ์ดอง, ผู้ประกาศ สทท. 11, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2548)

นอกจากนั้นชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มองว่า เนื้อหาข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอมีลักษณะเหมารวม คือ ไม่เจาะจง หรือ ระบุว่าเป็นบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งการเหมารวมส่งผลกระทบต่อภาพรวมของชาวไทยมุสลิม นายศุภนัย พวงมณี เป็นอีกคนหนึ่งติดตามข่าวสารเหตุการณ์ความไม่สงบอย่างใกล้ชิดในฐานะที่เป็นมุสลิม มีความรู้สึกไม่พอใจนักกับข่าวที่เน้นหนักและพุ่งเป้าคนผิดมาที่ชาวไทยมุสลิม โดยมองว่า ทุกศาสนามีทั้งคนดีและคนไม่ดี การใช้ภาษาหรือคำพูดว่า โจรมุสลิม อุสตะหัวรุนแรง มุสลิมโหด มุสลิมป่าเถื่อน เป็นต้น เป็นการกล่าวหาแบบเหมารวมที่สร้างความเสียหายให้กับชาวไทยมุสลิมผู้บริสุทธิ์

“เนื้อหาที่สื่อมวลชนนำเสนอส่วนใหญ่พาดพิงชาวมุสลิมแม้ว่าบุคคลนั้นจะเป็นผู้ที่กระทำผิดก็ตามแต่การที่สื่อมวลชนเน้นย้ำว่าบุคคลที่ถูกจับเป็นมุสลิมก็สามารถทำให้คนทั่วไปที่ได้ดูข่าวได้อ่านข่าวเกิดอคติขึ้นในใจต่อชาวมุสลิมทั่วไปได้ สำหรับสื่อมวลชนอาจมองว่าเป็นเรื่องธรรมดาเล็กน้อย แต่หากเน้นย้ำบ่อยครั้งประเด็นเล็กๆ อาจกลายเป็นปัญหาใหญ่ที่สร้างความไม่พอใจไม่เพียงแต่ชาวไทยมุสลิมเท่านั้นแต่หมายรวมถึงมุสลิมทั่วโลก”

(ศุภนัย พวงมณี, นายอำเภอยะหริ่ง, สัมภาษณ์, 15 เมษายน 2548)

“ไม่ต้องการให้มีการใช้คำว่า มุสลิม ศาสนาอิสลาม หรือ คำว่า อูสตะ มาเกี่ยวข้องกับ เหตุการณ์ความไม่สงบ สื่อมวลชนควรเจาะจงไปที่ผู้กระทำความผิด ไม่ควรใช้คำที่ใช้เรียกโดยทั่วไป เพราะมันหมายถึงภาพรวม”

(พีตฮุดดิง มูหะมะ, อูสตะสอนศาสนา, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2548)

“คำว่าโจรมุสลิม อูสตะโจร ที่เขียนในข่าวสร้างความเจ็บปวดให้กับมุสลิมมาก เพราะมุสลิมที่ดีสร้างคุณงามความดีให้กับประเทศชาติมีมากมาย หรือ อูสตะที่อบรมสั่งสอนลูกศิษย์ให้เป็นคนดีก็มีมากมาย แต่ต้องมาต่างพร้อยเพราะคนไม่ดีไม่กี่คน”

(ลักษณะ จันทรสุภาพ, เจ้าของร้านอาหารมุสลิม, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2548)

“การที่สื่อมวลชนกล่าวถึงอูสตะบ่อยครั้ง ว่าเป็นผู้ต้องสงสัยเป็นโจร โดยไม่เจาะจงว่าอูสตะนั้นเป็นใคร ชื่ออะไร ทำให้อูสตะคนอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องใช้ชีวิตลำบาก จะไปไหนมาไหนก็ถูกจับตามองทั้งเจ้าหน้าที่และชาวบ้านด้วยกัน”

(อาแบเลาะห์ อาแบมิง อาแบแอ และ อาแบปาน อูสตะและโตะอิหม่าน, สัมภาษณ์, 16 เมษายน 2548)

“เนื้อหาที่สื่อนำเสนอมักพาดพิงชาวมุสลิมโดยรวมเช่น การใช้ข้อความว่า โจรมุสลิม มุสลิมหัวรุนแรง”

(มารียะ หะยีอาซา, อาจารย์วิทยาลัยอาชีวะยะลา, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2548)

“อย่างไรใช้คำว่ามุสลิมเป็นต้นเหตุของเหตุการณ์ก่อความไม่สงบ เพราะผู้กระทำความผิด เป็นเพียงมุสลิมกลุ่มเล็กๆ เท่านั้น แต่คำว่ามุสลิมหมายถึงผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามทั่วไป ควรให้เกียรติกับบ้างในฐานะของประชาชนคนไทยเหมือนเช่นคนศาสนาอื่นๆ ”

(รอฮิมะห์ มะหะแซ, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2548)

“การที่เน้นว่าผู้กระทำความผิดเป็นมุสลิม หรือ นับถือศาสนาอิสลาม ได้สร้างความเสื่อมเสียให้กับชาวมุสลิมที่ไม่เกี่ยวข้องให้คนทั่วไปมองว่าชาวมุสลิมไม่ดีทั้งหมด สื่อมวลชนควรหลีกเลี่ยงเนื้อหาลักษณะดังกล่าว”

(สุรศักดิ์ เบญจวรรณ, นักพัฒนาชุมชน, สัมภาษณ์, 15 เมษายน 2548)

การที่สื่อมวลชนนำเสนอเนื้อหาข่าวที่เน้นย้ำศาสนาของผู้กระทำความผิดนับถือบ่อยครั้ง แทนการเน้นความสนใจไปยังตัวผู้กระทำความผิดสามารถต่อยอดทัศนคติ ความเชื่อ ของผู้อ่านหรือผู้ฟังที่มีต่อชาวไทยมุสลิมให้แย่ลงตามเนื้อหาข่าวที่ปรากฏในสื่อ

“การที่สื่อมวลชนนำเสนอข่าวความเหี้ยมโหดของกลุ่มโจรที่ฆ่าเจ้าหน้าที่ ฆ่าชาวบ้านที่ไม่เกี่ยวข้องบ่อยครั้งทำให้คนทั่วไปที่อ่านข่าวหรือฟังข่าวมองว่าชาวมุสลิมทุกคนโหดร้าย หัวรุนแรง ไม่มีมนุษยธรรม ป่าเถื่อน เพราะพวกเขาคิดว่ามุสลิมคนอื่นๆ ก็คงมีนิสัยใจคอไม่แตกต่างกับพวกโจรเพราะเป็นมุสลิมเหมือนกัน”

(สรยุทธ ปากา, เจ้าหน้าที่ตำรวจ, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2548)

“มักเขียนเนื้อหาที่กล่าวรวมว่าชาวมุสลิมเป็นต้นเหตุของการก่อความไม่สงบทั้งที่ผู้กระทำความผิดเป็นเพียงมุสลิมไม่กี่คน แต่ทำให้คนทั่วไปเกิดอคติกับชาวมุสลิมส่วนใหญ่”

(ฮาดีบะ คาเดร์, เจ้าหน้าที่เก็บเงิน, สัมภาษณ์, 15 เมษายน 2548)

“แม้ว่าผู้กระทำความผิดเป็นชาวมุสลิมก็จริงแต่ชาวมุสลิมที่ไม่เกี่ยวข้องและยังเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ปกป้องดูแลประเทศชาติอย่างเราก็พลอยเสียชื่อเสียงและถูกมองในแง่ไม่ดีไปด้วยเป็นเพราะสื่อมวลชนนำเสนอเนื้อหาว่าผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่นับถือศาสนาอิสลาม เนื้อหาตรงนี้ไม่ต้องเน้นมาก”

(ชัยยุทธ นาราพงษ์เกษม และ อาหะมะ แซมะแซ, เจ้าหน้าที่ตำรวจ, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2548)

“เนื้อหามักเน้นกล่าวหาชาวมุสลิมว่าเป็นต้นตอของเหตุการณ์ความไม่สงบ แม้ว่าไม่ได้เขียนตรงๆ แต่เนื้อหาที่เขียนถึงผู้กระทำความผิด เช่น หลักคำสอนที่กลุ่มโจรใช้ทั้งที่สื่อบอกเองว่ามันบิดเบือนก็ยิ่งนำเสนอ ทำให้คนทั่วไปเข้าใจผิดและมองศาสนาอิสลามสอนให้คนเป็นผู้ร้ายมุสลิมที่ดีที่สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศชาติมีมากมาย แต่กลับถูกมองไม่ดีไปด้วยเพราะการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน ข่าวยาวข่าวสั้นสื่อมวลชนขาดความรู้ความเข้าใจ เน้นเพียงต้องการขายข่าวสร้างกระแส จนละเลยผลกระทบที่จะตามมา อาจเป็นเพราะตนเองไม่ใช่ชาวมุสลิม ไม่ใช่คนพื้นที่นี้ จึงขาดจิตสำนึกของการมองปัญหาแบบคนพื้นที่ ซึ่งการนำเสนอในลักษณะเช่นนี้ยิ่งสร้างความคลางแคลงใจให้กับคนกลุ่มต่าง ๆ การแบ่งแยกแบ่งกลุ่มก็จะมีมากขึ้น”

(ยามีละ การ์ดอง, ผู้ประกาศ สทท. 11, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2548)

ความรุนแรงเป็นอีกเนื้อหาหนึ่งที่สื่อมวลชนมักหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นเพื่อเรียกร้องความสนใจของผู้อ่านหรือผู้ฟัง ซึ่งสอดคล้องกับทัศนคติของชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มองว่าเนื้อหาข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่เน้นความรุนแรงของเหตุการณ์ ความเหี้ยมโหดของผู้ก่อความไม่สงบ โดย

นายเปาชี จารุ กล่าวว่่า สื่อมวลชนมักนำเสนอเนื้อหาข่าวความรุนแรงของเหตุการณ์ซ้ำ ๆ โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของคนในพื้นที่ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติงานในพื้นที่เสี่ยงอันตราย จากเดิมที่เคยชินกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแทบทุกวัน จนวันนี้ต้องเกิดความหวาดกลัวกระทั่งต้องโยกย้ายออกนอกพื้นที่

“สื่อมวลชนชอบนำเสนอเนื้อหาเหตุการณ์ความรุนแรง ความน่ากลัวซ้ำไปซ้ำมา จากที่คนพื้นที่เคยชินและไม่รู้สึกอะไร ยังต้องเกิดความหวาดกลัวและพากันย้ายไปอยู่กันที่อื่น เนื้อหาดังกล่าวบั่นทอนจิตใจและการทำงานของเจ้าหน้าที่มาก ยิ่งข่าวระบุง่าหัวข้าราชการอย่างเช่น ก่าหัวผู้ว่า 2 แสนบาท ข่าราชการระดับสูง 1 แสนบาท หรือว่่า เจ้าหน้าที่ ทหาร ตำรวจ 1 หมั้นบาท ตั้งราคาเหมือนเราเป็นผักปลา เหตุการณ์ในพื้นที่ก็ตึงเครียดพอแล้ว เจอข่าวอย่างนี้เข้าคนทำงานก็ยิ่งหวาดกลัว ไม่กล้ามาทำงาน ส่งผลให้งานที่ทำด้อยประสิทธิภาพ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ที่เขียนเนื้อหาละเอียดยิบ เพียงเพื่อต้องการขายข่าวเรียกร้องความสนใจให้คนซื้ออ่าน จนละเอียดใส่ใจกับผลกระทบที่มีต่อคนที่อยู่ในพื้นที่”

(เปาชี จารุ, อาจารย์โรงเรียนพัฒนาวิทยา, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2548)

“มีแต่ข่าวฆ่ากันตาย ข่าววางระเบิด ข่าวเผาโรงเรียน อ่านแล้วหดหู่ใจ ภาคใต้ไม่น่าอยู่เสียแล้ว ใครๆ ก็กลัว”

(สรยุทธ ปากา, เจ้าหน้าที่ตำรวจ, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2548)

“เนื้อหาหมักเน้นความรุนแรง ความเหี้ยมโหดของผู้ก่อความไม่สงบ ทั้งฆ่าตัดหัว การวางระเบิด แทบทุกวัน สร้างความหวาดกลัวให้กับคนทั่วไปที่กลัวชาวมุสลิม ส่วนชาวมุสลิมในพื้นที่ก็หวาดกลัวอันตรายไม่กล้าออกมาทำมาหากินตามปกติ”

(ยูโซ๊ะ หะยีอาซา, อาจารย์วิทยาลัยเกษตรนราธิวาส, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2548)

“มีแต่ข่าวฆ่ากันตาย ข่าวคนบาดเจ็บ ไม่เว้นแต่ละวัน อ่านแล้วหดหู่ใจ เราทราบดีแล้วว่าผู้ก่อความไม่สงบเหี้ยมโหดเพียงใด สื่อก็ยังตอกย้ำความรุนแรง ความป่าเถื่อน ความโหดร้ายของคนพวกนี้แทบทุกวัน เหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้วลึมน้มน้ไปบ้างก็น่าจะคืนะ ”

(มาริยะ หะยีอาซา, อาจารย์วิทยาลัยอาชีวะยะลา, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2548)

จากทัศนคติดังกล่าวจะเห็นได้ว่าชาวไทยมุสลิมส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อเนื้อหาข่าวที่แสดงความรุนแรงของเหตุการณ์ และความเหี้ยมโหดของผู้ก่อความไม่สงบว่าเป็นเนื้อหาข่าวที่ไม่สร้างสรรค์บั่นทอนสภาพจิตใจและการดำเนินชีวิตที่ต้องอยู่อย่างหวาดระแวง ซึ่งนางฮาดีบี๊ะ คาเดร์ และนายชวนะ ชูมมุนพันธ์ กล่าวว่่า เนื้อหาข่าวในลักษณะดังกล่าวทำให้ภาพลักษณ์ของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นดินแดนอันตราย

“เน้นนำเสนอเนื้อหาในมุมมองที่ไม่ดีมากกว่ามุมมองที่สร้างสรรค์ ทำให้ข่าวสารเกี่ยวกับ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีแต่ข่าวฆ่ากัน ข่าววางระเบิด ข่าวคนบาดเจ็บ ข่าวการทำร้ายเจ้าหน้าที่และประชาชนผู้บริสุทธิ์จนกลายเป็นดินแดนอันตราย ”

(ฮาดีปะ คาเดร์, เจ้าหน้าที่เก็บเงิน, สัมภาษณ์, 15 เมษายน 2548)

“มีแต่ข่าวความรุนแรง น่ากลัว จนคนทั่วไปมองว่าพื้นที่และคนที่นี่อันตราย”

(ชวนะ ชุมชุมพันธ์, นายสถานีรถไฟยะลา, สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2548)

“ง่าย ๆ เลยลองอ่านข่าวหน้า 1 ไทยรัฐ เดลินิวส์ หรือ ข่าวสดคูชิ แทบทุกวันพาดหัวข่าวใหญ่โต ได้เดือด ใต้ระอุ ยังไม่อยู่ อันตราย ใครที่อ่านข่าวทุกวันคงคิดไม่ต่างกันว่าภาคใต้เราอันตราย วุ่นวายน่ากลัว แม้แต่เจ้าหน้าที่รัฐก็ไม่สามารถควบคุมได้”

(สัมพันธ์ มุชอดี, หัวหน้า สทท. 11, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2548)

นอกจากนั้นนางลักขณา จันทรสุภาพ กล่าวเพิ่มเติมว่า เนื้อหาข่าวที่แสดงความรุนแรงและความเหี้ยมโหดที่สื่อมวลชนนำเสนอจะเป็นดาบสองคม ที่อาจก่อให้เกิดการลอกเลียนแบบของเยาวชนผู้หลงผิดนำไปปฏิบัติเป็นแบบอย่าง ซึ่งยิ่งจะก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมาอีกมากมาย

“การนำเสนอความรุนแรง ความเหี้ยมโหด แบบละเอียดยิบ เช่น การลงมือ การวางแผน ขั้นตอนการลงมือ ของผู้ก่อความไม่สงบ อาจทำให้เกิดการลอกเลียนแบบของเยาวชนและกลุ่มคนที่หลงผิด”

(ลักขณา จันทรสุภาพ, เจ้าของร้านอาหารมุสลิม, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2548)

และท้ายสุดของทัศนะเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวของชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้คือ สื่อมวลชนมักนำเสนอเนื้อหาข่าวที่พาดพิงหรืออ้างอิงถึงความเชื่อความศรัทธาในศาสนาอิสลาม ซึ่งถือเป็นการดูหมิ่นและไม่เคารพในสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนาของชาวไทยมุสลิม โดยนายฟัตฮุดดีน มุหะมะ เห็นว่า ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนเกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจในศาสนาอิสลามที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมจนแยกไม่ออก

“เมื่อเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้น สื่อมวลชนมักพุ่งประเด็นไปที่นักเรียน หรือ อูstad ที่สอนศาสนาในโรงเรียนตาดีกา หรือ โรงเรียนปอเนาะ แม้ว่าจะใช้คำว่าผู้ต้องสงสัย ก็สามารถสร้างความเสียหายให้กับสถาบันการศึกษาของศาสนาอิสลามได้ ทั้งนี้สอนให้ทุกคนเป็นคนดีอยู่ในหลักคำสอนของศาสนาที่สอนให้รักในเพื่อนมนุษย์ การฆ่าฟันเป็นบาป และการนำเสนอเนื้อหาการบิดเบือนหลักคำสอนที่ผู้ก่อความไม่สงบอาจทำให้ผู้ที่ไม่ลึกซึ้งในศาสนาอิสลามเกิดความสับสนและเข้าใจผิดได้ เนื่องจากสื่อมวลชนไม่ทราบว่าสิ่งใดคือศูนย์รวมสูงสุดของชาวมุสลิมที่ไม่ว่าใครก็ตามไม่สามารถลบหลู่ได้ หรือ สิ่งใดไม่สามารถกระทำ พูต เขียน พาดพิงได้ ผมเคยอ่านเจอใน

หนังสือพิมพ์ฉบับเล่มหนึ่งที่เขียนถึงคัมภีร์อัล – กรูอันว่าเป็นเพียงหนังสือเก่า ๆ ที่มมขายเชื่อถือกัน ผมอ่านแล้วรู้สึกปวดใจเหมือนถูกคนเหยียดหยามขำยี่สิ่งที่เราเคารพ โดยที่เราไม่สามารถปกป้องหรือตอบโต้ได้”

(ฟัตฮุดดีน มุหะมะ, อุดตะสอนศาสนา, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2548)

“การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการแอบอ้างหลักคำสอนของศาสนาอิสลามที่บิดเบือนของผู้ก่อความไม่สงบสื่อมวลชนไม่ควรนำเสนอ เพราะสร้างความเจ็บปวดให้กับชาวมุสลิมที่ได้อ่าน เนื่องจากหลักคำสอนของศาสนาอิสลามประทานมาจากพระเจ้าซึ่งเป็นเจ้าของและเป็นศูนย์รวมของชาวมุสลิมทั่วโลก ซึ่งชาวมุสลิมไม่ต้องการให้เข้ามาเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ไม่ดีเหล่านี้”

(ยามีละ การ์ดอง, ผู้ประกาศ สทท. 11, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2548)

“เนื้อหาของสื่อส่วนกลางที่น่าเสนอมักพาดพิงความเชื่อความศรัทธาของชาวมุสลิม อย่างเช่น การแต่งกายที่มีคิซิบ สื่อกลับเสนอว่าคูลีกลับ หรือ การเคร่งครัดในการปฏิบัติศาสนกิจ สื่อกลับมองว่างมขยสิ่งเหล่านี้เกิดจากการที่สื่อมวลชนขาดความรู้ความเข้าใจในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณีที่มีสัมพันธ์เข้ากับศาสนาของชาวมุสลิม”

(สัมพัน์ มุชอดี, หัวหน้า สทท. 11, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2548)

“เนื้อหาหมักพาดพิงโรงเรียนที่สอนศาสนาอิสลามว่าเป็นแหล่งช่องสุม ฝึกออาวุธ ของกลุ่มโจรที่ก่อความไม่สงบ และมักจะผูกโยงผู้ก่อความไม่สงบว่าใช้หลักคำสอนของศาสนาอิสลามในการปลุกระดม ทั้งนี้ในหลักคำสอนของศาสนาอิสลามไม่มีบทไหนที่สอนให้คนฆ่าคน หรือ เป็นคนไม่ดี ”

(ลักขณา จันทร์สุภาพ, เจ้าของร้านอาหารมุสลิม, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2548)

ตารางที่ 4.1 ทักษะของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ

ชื่อ	ทักษะของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ				
ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ได้รับผลกระทบทางตรง (จำนวน 3 คน)	เนื้อหาข่าวที่แสดงความต้อยต่ำ	เนื้อหาเกินกว่าเหตุการณ์จริง	เนื้อหาแบบเหมารวม	เนื้อหาที่เน้นความรุนแรง	เนื้อหาที่พาดพิงหรือดูหมิ่นศาสนาอิสลาม
1. นายสรยุทธ ปากา	<p>อย่างข่าวการจับกุมวัยรุ่นที่รับจ้างฆ่า ก่อทวน หรือ ลอบเผาสถานที่ต่าง ๆ อ่านแล้วรู้สึกแย่มาก ๆ ที่เด็กวัยรุ่นพวกนี้ถูกจ้างด้วยเงินไม่กี่บาท หรือบางคนที่ทำเพราะคิมน้ำสาบานเอาไว้ ซึ่งไร้สาระมากที่แอบอ้างศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง ใครที่อ่านแล้วชวนให้คิดและดูถูกชาวมุสลิมเราว่าโง่งมง่าย เชื่อคนง่าย ไม่มีความคิด ไครจูงไปไหนก็ไป</p>	<p>บางเรื่องเป็นเรื่องเพียงนิดเดียวแต่เขียนข่าวเสียดแทงจริงอย่างที่ภาพเด็กนักเรียนปอนาะแต่งตัวเดินพาเหรดในกีฬาสิ พวกเขามีจินตนาการส่วนตัว บางคนแต่งตัวเป็นทหาร ตำรวจ หมอ ครู หรือบางคนอยากเป็นนายก เขาก็แต่งตัวเท่าที่จะสามารถหาอุปกรณ์ได้ แล้วก็ถ่ายรูปเก็บไว้เป็นที่ระลึกซึ่งก็ถือปฏิบัติทุกปี พอเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบตึงเครียดมีการตรวจค้นสถานที่ต่าง ๆ อย่างเข้มงวด แล้วก็เจอรูปพวกนี้เข้า ทั้งที่เจ้าหน้าที่เขายังไม่สรุปที่มาของรูปนะ</p> <p>สื่อมวลชนก็เอาไปออกข่าวเสียใหญ่โตหาว่าปอนาะเป็นแหล่งซ่องสุมฝึกกำลังพลที่แนวร่วม</p>	<p>การที่สื่อมวลชนนำเสนอข่าวความเหี้ยมโหดของกลุ่มโจรที่ฆ่าเจ้าหน้าที่ มาชาวบ้านที่ไม่เกี่ยวข้องบ่อยครั้งทำให้คนทั่วไปที่อ่านข่าวหรือฟังข่าวมองว่าชาวมุสลิมทุกคนโหดร้าย หัวรุนแรง ไม่มีมนุษยธรรม ป่าเถื่อน เพราะพวกเขาคิดว่ามุสลิมคนอื่น ๆ ก็คงมีนิสัยใจคอไม่แตกต่างกับพวกโจรเพราะเป็นมุสลิมเหมือนกัน</p>	<p>มีแต่ข่าวฆ่ากันตาย ข่าววางระเบิด ข่าวเผาโรงเรียน อ่านแล้วหดหูใจ ภาคได้ไม่น่าอยู่เสียแล้ว ไคร ๆ ก็กลัว</p>	<p>ไม่ชอบให้เขียนถึงศาสนาที่กลุ่มโจรนับถือ แม้ว่าเขาจะนับถือศาสนาอิสลามจริงก็เถอะ แต่มันกระเทือนถึงศาสนาอิสลามโดยรวมให้เสื่อมเสียไปด้วยทั้งที่ทุกศาสนาก็ไม่ทั้งคนดีและคนไม่ดี</p>

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ชื่อ	ทัศนะของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ				
ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ได้รับผลกระทบทางตรง (จำนวน 3 คน)	เนื้อหาข่าวที่แสดงความต้อยต่ำ	เนื้อหาเกินกว่าเหตุการณ์จริง	เนื้อหาแบบเหมารวม	เนื้อหาที่เน้นความรุนแรง	เนื้อหาที่พาดพิงหรือดูหมิ่นศาสนาอิสลาม
2. นางฮาดี๊ะ คาเดร์		<p>ก่อความไม่สงบ ทำให้ป้อนะตาดีกา ที่เคยอยู่กันอย่างสงบ สุขพอกันวุ่นวายไปหมด</p> <p>กว่าจะมีครูเขาเป็นเจ้าของกิจกรรมออกมาเปิดเผย เรื่องก็เลยเกิดไปกันใหญ่แล้ว</p>	<p>มักเขียนเนื้อหาที่กล่าวรวมว่าชาวมุสลิมเป็นต้นเหตุของการก่อความไม่สงบทั้งที่ผู้กระทำความผิดเป็นเพียงมุสลิมไม่กี่คน แต่ทำให้คนทั่วไปเกิดอคติกับชาวมุสลิมส่วนใหญ่</p>	<p>เน้นนำเสนอเนื้อหาในมุมมองที่ไม่ดีมากกว่า มุมมองที่สร้างสรรค์ ทำให้ข่าวสารเกี่ยวกับ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีแต่ข่าวฆ่ากัน ข่าววางระเบิด ข่าวคนบาดเจ็บ ข่าวการทำร้ายเจ้าหน้าที่และประชาชนผู้บริสุทธิ์จนกลายเป็นดินแดนอันตราย</p>	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ชื่อ	ทัศนคติของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ				
ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ได้รับผลกระทบทางตรง (จำนวน 3 คน)	เนื้อหาข่าวที่แสดงความต้อยต่ำ	เนื้อหาเกินกว่าเหตุการณ์จริง	เนื้อหาแบบเหมารวม	เนื้อหาที่เน้นความรุนแรง	เนื้อหาที่พาดพิงหรือดูหมิ่นศาสนาอิสลาม
3. นายอุสมาน เจ๊ะแว		<p>มีหลายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพียงเล็กน้อยที่สื่อมวลชนนำเสนอเสียใหญ่โต ทำให้ชาวบ้านในพื้นที่ตกใจหวาดกลัว อย่างข่าวการลอบวางระเบิดรางรถไฟ ทั้งที่ข้อมูลยังไม่ได้ได้รับการยืนยันจากเจ้าหน้าที่ชัดเจน สื่อมวลชนก็รีบนำเสนอข่าว เพราะเน้นต้องการขายข่าว แข่งขันกันนำเสนอเพราะกลัวไม่ได้เป็นคนแรกที่นำเสนอ</p>			<p>สื่อมวลชนมักผูกโยงเหตุการณ์ความไม่สงบเข้ากับศาสนาอิสลาม ซึ่งสร้างความไม่พอใจให้กับชาวมุสลิมในพื้นที่เป็นอย่างมาก ซึ่งก็เข้าทางผู้ก่อความไม่สงบที่สามารถสร้างความแตกแยกระหว่างศาสนาโดยที่ไม่ต้องลงมือ</p>

ตารางที่ 4.2 ทักษะของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ

ชื่อ	ทักษะของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ				
ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ได้รับผลกระทบทางอ้อม (จำนวน 18 คน)	เนื้อหาข่าวที่แสดงความต้อยต่ำ	เนื้อหาเกินกว่าเหตุการณ์จริง	เนื้อหาแบบเหมารวม	เนื้อหาที่เน้นความรุนแรง	เนื้อหาที่พาดพิงหรือดูหมิ่นศาสนาอิสลาม
1. นายวิชา นิยมเดชา		สื่อมวลชนนำเสนอเนื้อหาที่สร้างความสับสนให้กับคนในพื้นที่เพราะบางเหตุการณ์ยังไม่ได้เกิดขึ้นแต่สื่อมวลชนนำเสนอว่าเกิดขึ้นแล้ว ซึ่งสร้างความตื่นตระหนกให้กับคนที่อาศัยอยู่ในระแวกนั้น เช่น ข่าวลือการระเบิด หรือการหมายหัวเจ้าหน้าที่รัฐ		มีแต่เนื้อหาที่กล่าวถึงการฆ่ากัน วิธีการฆ่า การทำลายล้าง มีแต่เนื้อหาความรุนแรงที่ไม่สร้างสรรค์	บางเนื้อหากระทบและพาดพิงถึงศาสนาอิสลามที่คนส่วนใหญ่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ศรัทธา เช่น พูดถึงอุสตะ อัล-กูรอาน ซึ่งสร้างความไม่พอใจอย่างยิ่ง และบางเนื้อหาสร้างความคลงแคลงใจให้กับคนทั่วไปต่อศาสนาอิสลามว่าเป็นศาสนาน่ากลัว ลึกลับ เช่น เนื้อหาเกี่ยวกับพิธีกรรม ความเชื่อ อย่างเช่นการละหมาด 5 เวลา เพื่อแสดงความเคารพและศรัทธา ซึ่งชาวมุสลิมทั่วโลก ก็ปฏิบัติเช่นนี้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ชื่อ	ทัศนคติของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ				
ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ได้รับผลกระทบทางอ้อม (จำนวน 18 คน)	เนื้อหาข่าวที่แสดงความต้อยต่ำ	เนื้อหาเกินกว่าเหตุการณ์จริง	เนื้อหาแบบเหมารวม	เนื้อหาที่เน้นความรุนแรง	เนื้อหาที่พาดพิงหรือดูหมิ่นศาสนาอิสลาม
2. ค.ต.ชัยยุทธ นาราพงษ์เกษม และ ส.ต.ท.อาหะมะ แชนมะแซ		สื่อมวลชนมักสร้างกระแสด้วยการตั้งประเด็นใหม่ ๆ แปลก ๆ เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้เจ้าหน้าที่อย่างเราเองยังไขว่ไขว เช่น หลายเหตุการณ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ความไม่สงบแต่สื่อมวลชนก็เอาไปผูกโยงกันจนกลายเป็นเรื่องเดียวกัน และมักนำเสนอเนื้อหาที่เป็นเพียงข้อสันนิษฐานของเจ้าหน้าที่สร้างความเสื่อมเสียให้กับบุคคลที่ตกเป็นข่าว	แม้ว่าผู้กระทำความผิดเป็นชาวมุสลิมก็จริงแต่ชาวมุสลิมที่ไม่เกี่ยวข้องและยังเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ปกป้องดูแลประเทศชาติอย่างเราก็พลอยเสียชื่อเสียงและถูกมองในแง่ไม่ดีไปด้วย เป็นเพราะสื่อมวลชนนำเสนอเนื้อหาว่าผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่นับถือศาสนาอิสลาม เนื้อหาตรงนี้ไม่ต้องเน้นมาก		

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ชื่อ	ทัศนคติของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ				
	เนื้อหาข่าวที่แสดงความต้อยต่ำ	เนื้อหาเกินกว่าเหตุการณ์จริง	เนื้อหาแบบเหมารวม	เนื้อหาที่เน้นความรุนแรง	เนื้อหาที่พาดพิงหรือดูหมิ่นศาสนาอิสลาม
ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ได้รับผลกระทบทางอ้อม (จำนวน 18 คน)					
3. นายสัมพันธ์ มุซอคี		<p>การขาดความรู้ความเข้าใจของสื่อมวลชนทำให้การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบไม่ตรงประเด็นที่เกิดขึ้นจริงเพราะสื่อมองและเขียนข่าวแบบคนนอก ทำให้เนื้อหาที่นำเสนอไม่มีความลึกซึ้ง คือ ไม่รู้จริง ทั้งที่ยอมเสี่ยงลงไปในพื้นที่</p>		<p>ง่าย ๆ เลขลองอ่านข่าวหน้า 1 ไทยรัฐ เดลินิวส์ หรือ ข่าวสดดูซิ แทบทุกวันพาดหัวข่าวใหญ่โต ได้เด็ดได้ระอุ ยังไม่อยู่ อันตรายใครที่อ่านข่าวทุกวันคงคิดไม่ต่างกันว่าภาคใต้เราอันตราย รุนวานายนักกลัว แม้แต่เจ้าหน้าที่รัฐก็ไม่สามารถควบคุมได้</p>	<p>เนื้อหาของสื่อส่วนกลางที่นำเสนอมักพาดพิงความเชื่อความศรัทธาของชาวมุสลิม อย่างเช่น การแต่งกายที่มีคิซิด สื่อกลับเสนอว่าคูลิกลับ หรือ การเคร่งครัดในการปฏิบัติศาสนกิจ สื่อกลับมองว่างมงาย สิ่งเหล่านี้เกิดจากการที่สื่อมวลชนขาดความรู้ความเข้าใจในวิถีชีวิตและวัฒนธรรม ประเพณีที่สัมพันธ์เข้ากับศาสนาของชาวมุสลิม</p>

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ชื่อ	ทัศนะของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ				
ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ได้รับผลกระทบทางอ้อม (จำนวน 18 คน)	เนื้อหาข่าวที่แสดงความต้อยต่ำ	เนื้อหาเกินกว่าเหตุการณ์จริง	เนื้อหาแบบเหมารวม	เนื้อหาที่เน้นความรุนแรง	เนื้อหาที่พาดพิงหรือดูหมิ่นศาสนาอิสลาม
4. นางยามีละ การีดอง	ข่าวเหตุการณ์ความไม่สงบที่สื่อมวลชนนำเสนอ มักมีเนื้อหาที่กล่าวถึงชาวมุสลิมว่าด้อยการศึกษา ทำให้รู้ไม่เท่าทันพวกกลุ่มโจร หรือ การไม่รู้ภาษาไทย ทำให้ชาวมุสลิมถูกเอารัดเอาเปรียบ และดูถูกจากคนทั่วไป ทั้งในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ก็เหมือนกับพื้นที่อื่นของประเทศที่มีทั้งคนจน คนรวย คนไม่รู้หนังสือเพียงแต่ใน 3 จังหวัดชายแดน	เนื้อหาส่วนใหญ่เน้นเพียงขายข่าว เพื่อดึงดูดความสนใจ จนละเลยผลกระทบที่อาจตามมา เพราะสื่อมวลชนที่เข้ามาทำข่าวไม่ใช่คนในพื้นที่ ซึ่งการนำเสนออย่างไม่เข้าใจทำให้เนื้อหาบิดเบือนเกินจริง รุนแรงเกินกว่าเหตุ ยิ่งสร้างความเข้าใจผิดและนำไปสู่ความขัดแย้งที่สุด เช่น ข่าวการจับอุสตะ แม้ชาวมุสลิมจะไม่พอใจกับการทำงานของเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่เกินกว่าเหตุ จับกุมอุสตะอย่างกับว่าเข้าเป็นนักโทษหนัก แต่ก็ไม่ได้กดดัน	เนื้อหาหมกหมุ่นกล่าวหาชาวมุสลิมว่าเป็นต้นตอของเหตุการณ์ความไม่สงบ แม้ว่าไม่ได้เขียนตรง ๆ แต่เนื้อหาที่เขียนถึงผู้กระทำความผิด เช่น หลักรหัสสอนที่กลุ่มโจรใช้ ทั้งที่สื่อบอกเองว่ามันบิดเบือนก็ยังนำเสนอ ทำให้คนทั่วไปเข้าใจผิดและมองศาสนาอิสลามสอนให้คนเป็นผู้ร้าย		การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการแอบอ้างหลักคำสอนของศาสนาอิสลามที่บิดเบือนของผู้ก่อความไม่สงบสื่อมวลชนไม่ควรนำเสนอ เพราะสร้างความเจ็บปวดให้กับชาวมุสลิมที่ได้อ่าน เนื่องจากหลักคำสอนของศาสนาอิสลามประทานมาจากพระเจ้าเป็นเจ้าซึ่งเป็นศูนย์รวมของชาวมุสลิมทั่วโลก ซึ่งชาวมุสลิม

	ภาคใต้สื่อมวลชนเน้นนำเสนอชาวมุสลิมกลุ่มที่ด้อยต่ำมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ	การทำงานของเจ้าหน้าที่ ประชาชนทุกคนมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็น แต่สื่อไปนำเสนอเหมือนกับว่าชาวมุสลิมไม่พอใจถึงขั้นใช้กำลังขัดขวางการทำงานของเจ้าหน้าที่ นำเสนออย่างนี้ยิ่งทำให้มุสลิมในสาขาดคนทั่วไปเป็นพวกหัวรุนแรง			ไม่ต้องการให้เข้ามาเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ไม่ดีเหล่านี้
--	---	---	--	--	--

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ชื่อ	ทัศนะของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ				
ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ได้รับผลกระทบทางอ้อม (จำนวน 18 คน)	เนื้อหาข่าวที่แสดงความด้อยต่ำ	เนื้อหาเกินกว่าเหตุการณ์จริง	เนื้อหาแบบเหมารวม	เนื้อหาที่เน้นความรุนแรง	เนื้อหาที่พาดพิงหรือดูหมิ่นศาสนาอิสลาม
5. นายศุภนัย พวงมณี		เนื้อหาที่นำเสนอเกินจริงทำให้ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่อันตรายเสมือนเกิดสงครามย่อยๆ ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตและสภาพเศรษฐกิจในพื้นที่ชบเซา	เนื้อหาที่สื่อมวลชนนำเสนอส่วนใหญ่พาดพิงชาวมุสลิมแม้ว่าบุคคลนั้นจะเป็นผู้ที่กระทำผิดก็ตามแต่การที่สื่อมวลชนเน้นย้ำว่าบุคคลที่ถูกจับเป็นมุสลิมก็สามารถทำให้คนทั่วไปที่ได้ดูข่าวได้อ่านข่าวเกิดอคติขึ้นในใจต่อชาวมุสลิมทั่วไปได้ สำหรับสื่อมวลชนอาจมองว่าเป็นเรื่องธรรมดาเล็กน้อย แต่หากเน้นย้ำ		

			บ่อยครั้งประเด็นเล็กๆ อาจกลายเป็นปัญหาใหญ่ที่สร้างความไม่พอใจไม่เพียงแต่ชาวไทยมุสลิมเท่านั้นแต่หมายรวมถึงมุสลิมทั่วโลก		
--	--	--	--	--	--

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ชื่อ	ทัศนคติของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ				
	เนื้อหาข่าวที่แสดงความต้อยต่ำ	เนื้อหาเกินกว่าเหตุการณ์จริง	เนื้อหาแบบเหมารวม	เนื้อหาที่เน้นความรุนแรง	เนื้อหาที่พาดพิงหรือดูหมิ่นศาสนาอิสลาม
ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ได้รับผลกระทบทางอ้อม (จำนวน 18 คน)					
6. นายพีตสุดดิน มุหะมะ	แม้ว่ามุสลิมเราจะเน้นการศึกษาด้านศาสนาเป็นหลักแต่ผู้ที่ได้เรียนก็จะมีความรู้เพื่อใช้ประกอบอาชีพในอนาคต บางคนศึกษาต่อยังต่างประเทศ บางคนมาเป็นครูสอนศาสนา อยากให้สื่อ		ไม่ต้องการให้มีการใช้คำว่ามุสลิม ศาสนาอิสลาม หรือคำว่า อูต๊ะ มาเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบ สื่อมวลชนควรเจาะจงไปที่ผู้กระทำความผิด ไม่ควรใช้คำที่ใช้เรียกโดยทั่วไป เพราะมันหมายถึงภาพรวม		เมื่อเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้น สื่อมวลชนมักพุ่งประเด็นไปที่นักเรียน หรือ อูต๊ะ ที่สอนศาสนาในโรงเรียนคาทอลิก หรือ โรงเรียนปอเนาะ แม้ว่าจะใช้คำว่าผู้ต้องสงสัย ก็สามารถสร้างความเสื่อมเสียให้กับสถาบันการศึกษาของศาสนาอิสลามได้ ที่นี้สอนให้ทุกคนเป็นคนดีอยู่ในหลักคำสอนของศาสนาที่สอนให้รักในเพื่อนมนุษย์ การฆ่าฟันเป็นบาป และการนำเสนอเนื้อหาการบิดเบือนหลักคำสอนที่ผู้ก่อความไม่สงบ

	<p>มวชนนำเสนอเนื้อหา ตรงนี้บาง ไม่ใช่คนที่ เรียนในตาติกาหรือ ปอแนะเป็นพวกไม่มี ความรู้ โลกทรรศน์แคบ อย่างที่สื่อมวลชนมอง</p>				<p>อาจทำให้ผู้ที่ไม่ลึกซึ้งในศาสนาอิสลามเกิดความ สับสนและเข้าใจผิดได้ เนื่องจากสื่อมวลชนไม่ทราบ ว่า สิ่งใดคือศูนย์รวมสูงสุดของชาวมุสลิมที่ไม่ว่าใครก็ตาม ไม่สามารถลบหลู่ได้ หรือ สิ่งใดไม่สามารถกระทำ พุด เขียน พาดพิงได้ ผมเคยอ่านเจอในหนังสือพิมพ์ฉบับ เล่มหนึ่งที่เขียนถึงคัมภีร์อัล-กรุอันว่าเป็นเพียง หนังสือเก่าๆ ที่มงามยเชื่อถือกัน ผมอ่านแล้วรู้สึก ปวดใจเหมือนถูกคนเหยียดหยามขำขี้สิ่งที่เราเคารพ โดยที่เราไม่สามารถปกป้องหรือตอบโต้ได้</p>
--	--	--	--	--	---

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ชื่อ	ทัศนคติของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ				
<p>ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ ได้รับผลกระทบ ทางอ้อม (จำนวน 18 คน)</p>	<p>เนื้อหาข่าวที่แสดงความด้อยค่า</p>	<p>เนื้อหาเกินกว่าเหตุการณ์จริง</p>	<p>เนื้อหาแบบเหมารวม</p>	<p>เนื้อหาที่เน้นความรุนแรง</p>	<p>เนื้อหาที่พาดพิงหรือดูหมิ่น ศาสนาอิสลาม</p>
<p>7. นายยูไซ๊ะ หะยีอาซา</p>		<p>เนื้อหาที่นำเสนอไม่ตรงกับ ข้อเท็จจริงที่คนในพื้นที่รับทราบ ทำให้เกิดความสับสน และหลาย เหตุการณ์เป็นเรื่องเล็กน้อย เมื่อ นำเสนอเนื้อหาผิดพลาดและ ข้อเท็จจริงถูกเปิดเผย สื่อมวลชน</p>		<p>เนื้อหาหมักเน้นความ รุนแรง ความเหี้ยมโหด ของ ผู้ก่อความไม่สงบ ทั้งฆ่า ตัดหัว การวางระเบิด แทบทุกวัน สร้างความ</p>	

		กลับไม่พูดถึงหรือเขียนสิ่งที่นำเสนอผิดพลาดในครั้งก่อนและปล่อยให้เงียบหายไป เช่น บอกว่ามีการวางระเบิดในเส้นทางบ้านปู่โป๊ะแต่จริงๆ แล้ววางที่บ้านปู่โละ ต่างหาก นี่แหละความไม่รู้จกพื้นที่จริงทำให้คนแถบบ้านปู่โป๊ะหวาดกลัวไม่ต้องทำมาหากินกัน โชคดีที่ไม่มีใครเป็นอะไร และในที่สุดก็ปล่อยให้เรื่องเงียบไปเอง		หวาดกลัวให้กับคนทั่วไปที่กลัวชาวมุสลิม ส่วนชาวมุสลิมในพื้นที่ก็หวาดกลัวอันตรายไม่กล้าออกมาทำมาหากินตามปกติ	
--	--	---	--	--	--

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ชื่อ	ทัศนคติของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ				
	เนื้อหาข่าวที่แสดงความต้อยต่ำ	เนื้อหาเกินกว่าเหตุการณ์จริง	เนื้อหาแบบเหมารวม	เนื้อหาที่เน้นความรุนแรง	เนื้อหาที่พาดพิงหรือดูหมิ่นศาสนาอิสลาม
ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ได้รับผลกระทบทางอ้อม (จำนวน 18 คน)					
8. นายสุรศักดิ์ เบญจวรรณ	สื่อมวลชนมักนำเสนอเนื้อหาที่กล่าวถึงการศึกษา การไม่รู้ภาษาไทย ความเชื่อในศาสนา และความยากจนของชาวมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัด		การที่เน้นว่าผู้กระทำ ความผิดเป็นมุสลิม หรือ นับถือศาสนาอิสลาม ได้สร้างความเสียหายให้กับชาวมุสลิมที่ไม่เกี่ยวข้องให้คน		

	ชายแดนภาคใต้ จนคนทั่วไป มองว่ามุสลิมที่นี้ล้วนยากจน น่าสงสาร น่าเวทนา		ทั่วไปมองว่าชาวมุสลิมไม่ดี ทั้งหมด สื่อมวลชนควร หลีกเลี่ยงเนื้อหาลักษณะ ดังกล่าว		
--	---	--	---	--	--

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ชื่อ	ทัศนะของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ				
ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ ได้รับผลกระทบ ทางอ้อม (จำนวน 18 คน)	เนื้อหาข่าวที่แสดงความด้อยค่า	เนื้อหาเกินกว่าเหตุการณ์จริง	เนื้อหาแบบเหมารวม	เนื้อหาที่เน้นความรุนแรง	เนื้อหาที่พาดพิงหรือดูหมิ่น ศาสนาอิสลาม
9. นายเปาชี จารู		บางเหตุการณ์เป็นคนละ เรื่องกันแต่สื่อมวลชน		สื่อมวลชนชอบนำเสนอเนื้อหา เหตุการณ์ความรุนแรง ความน่ากลัว	

		<p>ผูกโยงจนกลายเป็นเรื่องเดียวกัน ทำให้คนที่ไม่รู้เรื่อง หรือ รู้ที่มาที่ไป เกิดความเข้าใจผิด เช่น ข่าวการแต่งแฟนซีในกีฬาของนักเรียนโรงเรียนคาทอลิกที่แต่งตัวคล้ายทหาร นักรบ ก็ถูกสื่อมวลชนสันนิษฐานไปก่อนแล้วว่าเป็นการฝึกของกลุ่มโจร แล้วรีบนำเสนอโดยไม่รอการสืบสวนก่อน</p>		<p>เข้าไปเข้ามา จากที่คนพื้นที่เคยชินและไม่รู้สึกรังเกียจ ยังต้องเกิดความหวาดกลัวและพากันย้ายไปอยู่กันที่อื่น ข่าวระบุว่าค่าหัวข้าราชการอย่างเช่นค่าหัวผู้ว่า 2 แสนบาท ข้าราชการระดับสูง 1 แสนบาท หรือว่า เจ้าหน้าที่ ทหาร ตำรวจ 1 หมื่นบาท ตั้งราคาเหมือนเราเป็นผักปลา เหตุการณ์ในพื้นที่ก็ตั้งเครือข่ายแล้ว เจอข่าวอย่างนี้เข้าคนทำงานก็ยิ่งหวาดกลัว ไม่กล้ามาทำงาน ส่งผลให้งานที่ทำคือยประสิทธิภาพ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ที่เขียนเนื้อหาละเอียดครบ เพียงเพื่อต้องการขายข่าวเรียกร้องความสนใจให้คนซื้ออ่าน</p> <p>จนละเอียดใส่ใจกับผลกระทบที่มีต่อคนที่อยู่ในพื้นที่</p>	
--	--	---	--	--	--

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ชื่อ	ทักษะของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ				
ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ได้รับผลกระทบ	เนื้อหาข่าวที่แสดงความด้อยค่า	เนื้อหาเกินกว่าเหตุการณ์จริง	เนื้อหาแบบเหมารวม	เนื้อหาที่เน้นความรุนแรง	เนื้อหาที่พาดพิงหรือดูหมิ่น

ทางอ้อม (จำนวน 18 คน)					ศาสนาอิสลาม
10. นางลักขณา จันทร์สุภาพ			คำว่าโจรมุสลิม อูสดีะ โจร ที่เขียนในข่าวสร้าง ความเจ็บปวดให้กับ มุสลิมมาก เพราะมุสลิม ที่ดีสร้างคุณงามความดี ให้กับประเทศชาติมี มากมาย หรือ อูสดีะที่ อบรมสั่งสอนลูกศิษย์ให้ เป็นคนดีก็มีมากมาย แต่ ต้องมาต่างพร้อยเพราะ คนไม่ดีไม่กี่ปคน	การนำเสนอความรุนแรง ความเหี้ยมโหด แบบ ละเอียดยิบ เช่น การลงมือ การวางแผน ขั้นตอนการลง มือ ของผู้ก่อความ ไม่สงบ อาจทำให้เกิดการ ลอกเลียนแบบของเยาวชน และกลุ่มคนที่ลงผิด	เนื้อหาหมักพาดพิงโรงเรียนที่ สอนศาสนาอิสลามว่าเป็น แหล่งซ่องสุม ฝึกอาวุธ ของ กลุ่มโจรที่ก่อความไม่สงบ และมักจะผูกโยงผู้ก่อความ ไม่สงบว่าใช้หลักคำสอน ของศาสนาอิสลามในการ ปลุกระดม ทั้งที่ในหลัก คำสอนของศาสนาอิสลาม ไม่มีบทไหนที่สอนให้คน ฆ่าคน หรือ เป็นคนไม่ดี

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ชื่อ	ทัศนคติของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ				
ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ได้รับผลกระทบทางอ้อม (จำนวน 18 คน)	เนื้อหาข่าวที่แสดงความด้อยค่า	เนื้อหาเกินกว่าเหตุการณ์จริง	เนื้อหาแบบเหมารวม	เนื้อหาที่เน้นความรุนแรง	เนื้อหาที่พาดพิงหรือดูหมิ่นศาสนาอิสลาม
11. นางสาวมาริยะ หะซียาซา			เนื้อหาที่สื่อนำเสนอมักพาดพิงชาวมุสลิมโดยรวมเช่น การใช้ข้อความว่า โจรมุสลิมมุสลิมหัวรุนแรง	มีแต่ข่าวฆ่ากันตาย ข่าวคนบาดเจ็บ ไม่เว้นแต่ละวัน อ่านแล้วหดหูใจ เราทราบดีแล้วว่าผู้ก่อความไม่สงบ เข็มโหดเพียงใด สื่อก็ยังตอกย้ำความรุนแรง ความป่าเถื่อน ความโหดร้ายของคนพวกนี้แทบทุกวัน เหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้วลืมมันไปบ้างก็น่าจะดีนะ	

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ชื่อ	ทัศนคติของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ				
ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ได้รับผลกระทบทางอ้อม (จำนวน 18 คน)	เนื้อหาข่าวที่แสดงความด้อยค่า	เนื้อหาเกินกว่าเหตุการณ์จริง	เนื้อหาแบบเหมารวม	เนื้อหาที่เน้นความรุนแรง	เนื้อหาที่พาดพิงหรือดูหมิ่นศาสนาอิสลาม
12. นายชวนะ ชุมชุมพันธ์		<p>ข่าวบางข่าว บางเนื้อหา มีความคลาดเคลื่อน บางเหตุการณ์ยังไม่เกิดขึ้น สื่อมวลชนกลับนำเสนอเหมือนกับเกิดขึ้นแล้ว สร้างความตื่นตระหนกให้กับคนในพื้นที่ โดยเฉพาะข่าวการลอบวางระเบิดการเตือนภัยล่วงหน้า เป็นสิ่งที่ดี แต่ควรตรวจสอบข้อมูลให้ชัดเจนเสียก่อนนำเสนอออกไป เพราะชาวบ้านอย่างเราก็ติดตามข่าวสารอย่างต่อเนื่อง</p>		<p>มีแต่ข่าวความรุนแรง น่ากลัว จนคนทั่วไปมองว่าพื้นที่และคนที่นี่อันตราย</p>	

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ชื่อ	ทัศนคติของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ				
ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ได้รับผลกระทบทางอ้อม (จำนวน 18 คน)	เนื้อหาข่าวที่แสดงความต้อยต่ำ	เนื้อหาเกินกว่าเหตุการณ์จริง	เนื้อหาแบบเหมารวม	เนื้อหาที่เน้นความรุนแรง	เนื้อหาที่พาดพิงหรือดูหมิ่นศาสนาอิสลาม
13. นางรอฮีมะห์ มะหะมะ	เนื้อหาที่นำเสนอว่าชาวมุสลิมไม่นิยมส่งบุตรหลานเรียนหนังสือสายสามัญ แต่นิยมส่งเรียนทางศาสนาแทน ทำให้คนทั่วไปมองว่าการที่ชาวมุสลิมมั่งมาย เชื้อคนง่าย และมักถูกชักจูงไปในทางที่ผิดได้ง่าย เนื่องจากไม่เรียนหนังสือทำให้ตามคนไม่ทัน แม้ว่าไม่ได้เขียนในลักษณะดังกล่าว แต่ก็อ่านแล้วชวนให้คิดเช่นนั้น		อย่างใช้คำว่ามุสลิมเป็นต้นเหตุของเหตุการณ์ก่อความไม่สงบ เพราะผู้กระทำความคิดเป็นเพียงมุสลิมกลุ่มเล็ก ๆ เท่านั้น แต่คำว่ามุสลิมหมายถึงผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามทั่วไป ควรให้เกียรติกับบ้างในฐานะของประชาชนคนไทยเหมือนเช่นคนศาสนาอื่นๆ		

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ชื่อ	ทัศนคติของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ				
ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ได้รับผลกระทบทางอ้อม (จำนวน 18 คน)	เนื้อหาข่าวที่แสดงความต้อยต่ำ	เนื้อหาเกินกว่าเหตุการณ์จริง	เนื้อหาแบบเหมารวม	เนื้อหาที่เน้นความรุนแรง	เนื้อหาที่พาดพิงหรือดูหมิ่นศาสนาอิสลาม
14. อาเบเลาะห์ อาเบมิง อาเบแอ และ อาแบปาน		การที่สื่อมวลชนนำเสนอเหตุการณ์ความไม่สงบเกินความจริง แม้ว่าจะสร้างความสนใจให้คนทั่วไปได้ แต่ก็สร้างปัญหาให้กับคนในพื้นที่ได้มากเช่นกัน โดยเฉพาะคนทั่วไปเกิดความเข้าใจผิดกับชาวมุสลิม อย่างพวกเราเป็นโตะอิหม่าม เป็นอุสตะและข่าวเกี่ยวกับอุสตะก็ล้วนน่ากลัวว่าเป็นผู้นำโจรบ้าง	การที่สื่อมวลชนกล่าวถึงอุสตะบ่อยครั้ง ว่าเป็นผู้ต้องสงสัยเป็นโจร โดยไม่เจาะจงว่าอุสตะนั้นเป็นใคร ชื่ออะไร ทำให้อุสตะคนอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องใช้ชีวิตลำบากจะไปไหนมาไหนก็ถูกจับตามองทั้งเจ้าหน้าที่และชาวบ้านด้วยกัน		

		เป็นนักข่าวบ้าง ทำให้พวกเรา โดนรังเกียจ			
--	--	--	--	--	--

DRPU

DRU

DRU

DRU

DRU

DRU

DRU

ชื่อ	ทัศนะของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับภาพข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ	
ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ได้รับผลกระทบทางตรง (จำนวน 3 คน)	ภาพข่าวที่เน้นความรุนแรง	ภาพข่าวที่เน้นความด้อยต่ำ
<p>1.นายสรยุทธ ปากา</p> <p>2.นางฮาดี๊ะ คาเดร์</p>	<p>ข่าวสถานการณ์ความไม่สงบที่สื่อมวลชนนำเสนอในแต่ละวันมีแต่ภาพคนตาย คนบาดเจ็บ ผู้คนร้องไห้ เห็นแล้วสลดหดหู่มากครั้งที่เห็นภาพเหล่านั้น เดียวนี้ถ้ามีถึงภาคใต้ทุกคนคงจะนึกถึงความสูญเสีย ความตาย และความอันตราย</p> <p>มีแต่ภาพคนตาย คนบาดเจ็บและการสูญเสียบ้านเรือนเต็มไปหมดข่าวแฟนกะ กะก็ไม่ได้ดู ไม่อยากอ่าน ไม่อยากฟัง และไม่อยากเห็นภาพแบบนั้น นึกถึงที่ไร้อิ่งให้ทุกที แต่ญาติคนอื่น ๆ ที่ได้ดูเขาบอกว่า หนังสือพิมพ์ลงภาพเขานอนอยู่ในเปลเห็นหน้าและแผลถูกยิงชัดเจน ฟังแค่นี้น้ำตาก็ไหลแล้ว</p>	<p>ภาพข่าวมุสลิมในสื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์หรือทีวีมีแต่ภาพมุสลิมที่ยากจน สวมเสื้อผ้าเก่า เด็กวิ่งไปมาบ้างไม่สวมเสื้อสวมรองเท้า เห็นแล้วน่าเวทนา</p> <p>*ภาพบางภาพดูหมิ่นศาสนาอิสลาม ไม่ให้เกียรติกับสิ่งที่ชาวมุสลิมเคารพนับถือ เช่น การนำสุนัขตรวจค้นในมัสยิดหรือบ้านอุสตั๊ะ แม้ว่าจะเป็นเรื่องจริงแต่ไม่ควรไม่นำเสนอเพราะจะยิ่งสร้างความไม่พอใจในหมู่ชาวมุสลิม</p> <p>*ภาพของโรงเรียนคาทอลิก หรือ โรงเรียนปอเนาะที่สื่อมวลชนนำเสนอคล้ายหลัง เสื่อมโทรม ทั้งที่โรงเรียนสอนศาสนาอิสลามใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีมากมายและทันสมัยจนมีประเทศเพื่อนบ้านส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนก็มี</p>

3.นายอุสมาน เจ๊ะแวน	มีแต่ภาพการต่อสู้ ทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่มันทำให้สภาพบ้านเมืองมีแต่ความขัดแย้ง ประชาชนก็หวาดกลัวเจ้าหน้าที่และเจ้าหน้าที่ก็หวาดกลัวประชาชน ต่างฝ่ายต่างไม่ไว้วางใจกัน	
ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ได้รับผลกระทบทางอ้อม	ภาพข่าวที่เน้นความรุนแรง	ภาพข่าวที่เน้นความด้อยค่า
1.นายวิทยา นิยมเดชา 2.ด.ศ.ชัยยุทธ นาราพงษ์เกษม และ ส.ต.ท.อาหะมะ แซ่มะแซ 3.นายสัมพันธ์ มุซอดี	สื่อมวลชนนำเสนอแต่ภาพคนตาย บ้านเรือนร้านค้าพังพินาศ เพราะแรงระเบิด ยิ่งดูก็ยิ่งกลัวอยากจะย้ายหนีแต่ก็ไม่รู้จะไปเริ่มต้นที่ไหน ภาพเจ้าหน้าที่ถูกตัดคอ ถูกยิงตาย มันบั่นทอนจิตใจเจ้าหน้าที่ที่ต้องลงปฏิบัติงานในพื้นที่ อยากให้สื่อมวลชนช่วยลดภาพเหล่านี้ลงหน่อย หรือ หลีกเลี่ยงที่จะนำเสนอได้ยิ่งดี อีกทั้งยังเป็นการให้เกียรติกับผู้ตายและครอบครัวผู้ตายด้วยเท่านี้พวกเขาก็เสียใจกับการสูญเสียที่เกิดขึ้นมาพอแล้วอย่าให้ต้องทนเห็นภาพเจ็บปวดเหล่านั้นอีกเลย เปิดข่าวดูความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ความไม่สงบในภาคใต้	ภาพของชาวมุสลิมมีแต่ความด้อยค่าในด้านต่าง ๆ เช่น ความยากจน ความล้าหลังไม่ทันสมัย การด้อยการศึกษา เห็นแล้วน่าสงสารมีแต่คนดูถูกว่าไม่พัฒนาแล้วยังต่อต้านการเปลี่ยนแปลงรอบตัว ภาพบางภาพสื่อมวลชนไม่สมควรนำเสนออย่างยิ่งแม้ว่าภาพ

<p>4.นางขามีละ การีคอง</p>	<p>มีแต่ข่าวฆ่ากันตาย สื่อเน้นเพียงความรุนแรงของเหตุการณ์ไม่นำเสนอเรื่องราวอื่น ๆ บ้าง</p> <p>ภาพที่นำเสนอส่วนใหญ่เป็นภาพที่สะเทือนใจ ฉายเข้าไปซ้ำๆ ไม่มีที่สิ้นสุดทั้งที่เหตุการณ์ดังกล่าวจบไปนานแล้ว ยิ่งตอกย้ำความสูญเสีย ความคับแค้นใจ เช่น เหตุการณ์ชุมนุมที่หน้า สภอ. ตากใบ มีภาพของคนแก่ ผู้หญิง ถูกเจ้าหน้าที่ต้อนให้รวมกัน บางคนถูกมัดมือ มัดเท้า บางคนอยู่กลางแดด บางคนอยู่ในน้ำหากคนภาพนั้นเป็นญาติพี่น้องคุณ เป็นคนที่คุณรู้จัก คุณจะรู้สึกอย่างไร ใครที่เห็นภาพเหล่านั้นก็ต้องเสียใจทุกคนและอาจจะยิ่งโกรธแค้นกับการกระทำเกิดเหตุของเจ้าหน้าที่ ทั้งที่หลายฝ่ายกำลังช่วยกันแก้ไขและให้เวลาเป็นตัวละครี่คลายปัญหาความจริงเกิดขึ้นที่ กลับกลายเป็นถูกสื่อมวลชนกระดุนตอกย้ำภาพเหล่านั้นขึ้นมาอีก</p>	<p>เหล่านั้นจะเป็นเรื่องจริงที่เกิดขึ้นก็ตาม เช่น ภาพสุนัขดมกลิ่นตรวจค้นบ้านชาวมุสลิม ซึ่งชาวมุสลิมไม่แต่ต้องสุนัข</p> <p>ภาพที่คนทั่วไปมองชาวมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้คือ คนที่ไม่มีการศึกษา หัวรุนแรง ป่าเถื่อน ยาจน ด้อยพัฒนาในคุณภาพชีวิต ก็เพราะภาพข่าวที่สื่อมวลชนส่วนใหญ่มักนำเสนอ ทั้งที่ชาวไทยมุสลิมที่มีความรู้ความสามารถและสร้างชื่อเสียงให้กับบ้านเมืองมีมากมาย</p>
<p>5.นายศุภนัย พวงมณี</p>	<p>ภาพของสถานการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มี แต่ภาพของความรุนแรง ภาพคนตาย ภาพคนบาดเจ็บ และความเสียหายจากแรงระเบิดแทบทุกวัน เราคนในพื้นที่ยังรู้สึกเบื่อหน่าย ต้องการอยู่อย่างสงบ ๆ ก็ทำไม่ได้</p>	

6.นายไฟตุคุดีน มุหะมะ

* ภาพของอุสตะและนักเรียน โรงเรียนปอเนาะถูกจับกุมเป็นผู้ต้องสงสัยถูกจับใส่กุญแจมือ ซึ่งผลกระทบต่อความรู้สึกของชาวมุสลิมอย่างมากเพราะอุสตะเปรียบเสมือนครูสอนศาสนาที่เคร่งครัดและเป็นที่เคารพนับถือของชาวมุสลิมทั่วไป การปฏิบัติและเผยภาพเช่นนั้นกับอุสตะถือเป็นการไม่ให้เกียรติกับชาวมุสลิมเป็นการดูหมิ่นในการเรียนการสอนทางศาสนาของชาวมุสลิม

แม้ว่าเขาจะเป็นผู้ที่กระทำความผิดจริงก็ตาม แต่หากยังไม่มีหลักฐานที่ชัดเจนควรกั้นกรงภาพที่มีลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดหรือความขัดแย้ง โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีชาวมุสลิมอาศัยอยู่มากกว่าศาสนาอื่น ๆ อีกทั้งภาพเหล่านั้นส่งผลให้ภาพลักษณ์ของสถาบันศาสนาอิสลามแย่ลง คือ ลีลับ น่ากลัว และเป็นแหล่งช่องสุ่มกำลังพลอย่างที่หลายฝ่ายกำลังกล่าวหา

* และภาพการใช้สุนัขดมกลิ่นตรวจค้นสถานที่อันศักดิ์สิทธิ์ เช่น มัสยิด ห้องละหมาด ห้องหนังสือที่เก็บรักษาคัมภีร์อัล - กุรอาน และหนังสือประวัติศาสตร์ต่าง ๆ เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม เป็นการนำเสนอภาพที่ไม่ให้เกียรติศาสนาอิสลาม เป็นการดูหมิ่น ภาพเหล่านี้ละเอียดย่อน สื่อมวลชนควรพิจารณาใคร่ครวญก่อนนำเสนอ เพราะหลักปฏิบัติของศาสนาอิสลาม คือ ชาวมุสลิมไม่

<p>7.นายชูโษะ หนีอาซา</p>	<p>ภาพเกี่ยวกับเหตุการณ์ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้สื่อมวลชนจะเน้นภาพคนตาย คนบาดเจ็บ ภาพพังพินาศ ภาพโรงเรียน สถานที่ราชการถูกเผาอวดย ซึ่งเป็นภาพที่สะเทือนใจมากแม้ว่าจะเป็นเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้น สื่อมวลชนก็ไม่ควรนำเสนออย่างต่อเนื่อง เพราะยิ่งตอกย้ำความเจ็บปวด ความหวาดกลัว</p>	<p>สามารถแต่ต้องสุ่มได้</p> <p>สื่อมวลชนมักนำเสนอภาพชาวมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ยากจน ไม่ค่อยเรียนหนังสือ พูดภาษาไทยไม่ได้ สื่อสารกับคนอื่นลำบาก ทั้งที่ชาวมุสลิมที่มีความรู้ความสามารถมีการศึกษาสูง มีมากมาย บางคนทำชื่อเสียงให้กับประเทศ กลับไม่ได้รับการชื่นชมและนำเสนอ มัวแต่นำเสนอแต่ภาพมุสลิมในมุมแย่ ๆ ทำให้คนทั่วไปติดภาพชาวมุสลิมจะต้องยากจน สกปรก พูดจาไม่รู้เรื่อง ใช้แต่คำลัง ไม่มีเหตุผล ยิ่งตอกย้ำความน้อยเนื้อต่ำใจให้กับชาวมุสลิม เพราะพวกเขาารู้สึกว่าการที่เขาเป็นอย่างนี้ เพราะภาครัฐละเลยไม่ใส่ใจดูแลสภาพเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิตของเขา เพราะที่ผ่านมาพวกเขาดูแลตนเอง</p>
<p>8.นายสุรศักดิ์ เบญจวรรณ</p>	<p>ภาพข่าวที่สื่อมวลชนเน้นนำเสนอมากกว่าภาพอื่น ๆ คือ ภาพที่น่ากลัว สยดสยอง เช่น ภาพคนโดนยิงตายกลางถนน ภาพคนโดนตัดหัว สร้างความตึงเครียดให้กับคนในพื้นที่เป็นอย่างมาก ถามว่าเรากลัวไหม กลัวชิ กลัวมากทีเดียว แต่ไม่รู้จะทำอย่างไรได้ งานก็ต้องทำ บ้านก็อยู่ที่นี่ ต้องอดทนรอเพียงว่าสักวันสถานการณ์คงจะสงบ เพราะเดิมทีที่นี่เป็นที่ที่น่าอยู่ บ้านเมืองสงบ ทุกคนถ้อยทีถ้อยอาศัย ไม่มีใครเห็นแก่ตัว</p>	

<p>9.นายเปาซี จารู</p>	<p>มีแต่ภาพของความรุนแรง ไม่สร้างสรรค์ เห็นภาพแล้วสลดหดหู่ใจ โดยเฉพาะภาพผู้บริสุทธิ์ที่ต้องตายเพราะการสร้างสถานการณ์ภาพเหล่านี้ไม่ควรนำเสนอและถ้าหากหลีกเลี่ยงไม่ได้จริง ๆ ก็ควรระมัดระวังและให้เกียรติกับผู้ตายและครอบครัวเขาด้วย เขาสูญเสียคนที่รักไปแล้ว กลับต้องเห็นภาพเวทนาเหล่านั้นซ้ำบนหน้า 1 อีกหรือ โดยเฉพาะไทยรัฐ เคลินิวส์ 2 ฉบับนี้ไม่ค่อยระมัดระวังในการเลือกภาพลงหน้า 1 เน้นเพียงต้องการดึงดูดความสนใจคนอ่านให้ซื้อ แต่ผมก็แปลกใจมากที่ขอยอดหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ฉบับนี้ในภาคใต้กลับมีขอยอดขายสูง</p>	<p>ภาพการจับอุสตะใส่กุญแจมือพาเข้าห้องขังเป็นภาพที่สร้างความเจ็บปวดให้กับมุสลิมเรามาก เพราะอุสตะเสมือนศูนย์รวมจิตใจของชาวมุสลิมที่อบรมสั่งสอนให้ชาวมุสลิมเป็นคนดีและเคร่งครัดในศาสนา การที่สื่อมวลชนนำเสนอภาพลักษณะนี้เป็นการดูถูกผู้นำศาสนาเราก็เหมือนดูถูกศาสนาเราด้วย เหมือนกับศาสนาอิสลามเป็นแหล่งช่องสุขุมโจร สอนให้เป็นคนไม่ดี ใครที่เห็นภาพนี้คงคิดไม่แตกต่าง</p>
<p>10.นางลักขณา จันทรสุภาพ</p>	<p>ถ้ามีเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้นใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เมื่อไหร่ หน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หรือว่า เคลินิวส์ ก็จะมีภาพคนตายนอนอยู่ หรือ ภาพโรงเรียนถูกเผาเหลือแต่ตอคำ ๆ</p> <p>เห็นแล้วก็ต้องประณามคนทำที่จิตใจโหดร้าย ป่าเถื่อน ซึ่งหลีกเลี่ยงไม่พ้นการกล่าวหาแบบรวม ๆ ของคนอ่านว่า “เอาอีกแล้วพวกโจรแขก ”</p>	

<p>11.นางสาวมาธิยะ หะอือฮา</p>	<p>ส่วนใหญ่สื่อมวลชนจะเน้นภาพความเสียหาย ความสูญเสีย ความตาย ที่เกิดจากการกระทำของผู้ก่อความไม่สงบและแนวร่วมที่นับถือศาสนาอิสลาม เช่น ภาพผู้บริสุทธิ์ถูกฆ่า บ้านเรือนถูกวางระเบิด ภาพการชุมนุมประท้วง การต่อต้าน การต่อสู้ ล้วนสร้างภาพลบให้กับชาวมุสลิมโดยรวมว่าเป็นพวกหัวรุนแรง ใช้กฎหมายไม่มีเหตุผล</p>	
<p>12.นายชวนะ ชูมโนมพันธ์</p>	<p>สื่อมวลชนเน้นนำเสนอภาพความรุนแรงเข้าไปซ้ำมาดกย้าความเจ็บปวดให้กับผู้ที่สูญเสียทั้งที่บางเหตุการณ์ผ่านมานานแล้ว</p>	
<p>13.นางรอฮีมะห์ มะหะมะ</p>	<p>ถ้าไปถึง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ตอนนี้ก็มีแต่ภาพของความรุนแรง ความเขี้ยวโหดของผู้ก่อความไม่สงบ อันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ถามว่าทำไมจึงนึกถึงภาพเหล่านั้นก็เพราะสื่อมวลชนนำเสนอแต่ภาพความรุนแรง ภาพความน่ากลัวของผู้ก่อความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่นับถือศาสนาอิสลาม นี่เราเป็นมุสลิมเองแท้ ๆ ยังกลัวมุสลิมด้วยกันเลย ไม่รู้ว่าใครเป็นโจร แล้วคนพื้นที่อื่น ศาสนาอื่นเขาจะไม่คิดได้อย่างไร</p>	

14.อาแบละหะห์ อาแบมิง อาแบเอ อาแบปาน	สื่อมวลชนนำเสนอแต่ภาพเดิม ๆ ซ้ำไปซ้ำมาไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง ถ้าเป็นข่าวเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้กลับตาแล้วนึกได้เลยว่า จะต้องมีการพลคนตาย ภาพซากโรงเรียนที่ถูกเผา ภาพคนร้องไห้ เห็นจนชินตาทั้งทีวีและหนังสือพิมพ์	
--------------------------------------	--	--

DRU

DRU

DRU

DRU

DRU

DRU

DRU

DRU

DRU

ตารางที่ 4.4 ทักษะของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับภาพข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอโดยได้รับผลกระทบทางตรง

ชื่อ	ทักษะของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับภาพข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ	
ชาวไทยมุสลิมผู้ได้รับผลกระทบทางตรง จำนวน 3 คน)	ภาพข่าวที่เน้นความรุนแรง	ภาพข่าวที่เน้นความด้อยค่า
<p>1. นายสรยุทธ ปากา</p> <p>2. นางฮาดี๊ะ คาเดร์</p> <p>3. นายอุสมาน เจ๊ะแหว</p>	<p>ข่าวสถานการณ์ความไม่สงบที่สื่อมวลชนนำเสนอในแต่ละวันมีแค่ภาพคนตาย คนบาดเจ็บ ผู้คนร้องไห้ เห็นแล้วสลดหดหูใจ ทุกครั้งที่เห็นภาพเหล่านั้น เด็ยวันนี้ถ้านึกถึงภาคใต้ทุกคนคงจะนึกถึงความสูญเสีย ความตาย และความอันตราย</p> <p>มีแค่ภาพคนตาย คนบาดเจ็บและการสูญเสียบ้านเรือนเต็มไปหมด ข่าวแฟนก๊ะ ก๊ะก็ไม่ได้ดู ไม่อยากอ่าน ไม่อยากฟัง และไม่อยากเห็นภาพแบบนั้น นึกถึงที่ไรร้องไห้ทุกที แต่ญาติคนอื่นๆ ที่ได้ดูเขาบอกว่า หนังสือพิมพ์ลงภาพเขานอนอยู่ในเปลเห็นหน้าและแผลถูกยิงชัดเจน ฟังแค่นี้ น้ำตาก็ไหลแล้ว</p> <p>มีแค่ภาพการต่อสู้ ทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่มันทำให้สภาพบ้านเมืองมีแต่ความขัดแย้ง ประชาชนก็หวาดกลัวเจ้าหน้าที่และเจ้าหน้าที่ที่หวาดกลัวประชาชน ต่างฝ่ายต่างไม่ไว้วางใจกัน</p>	<p>ภาพขาวมุสลิมในสื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์หรือทีวีมีแค่ภาพมุสลิมที่ยากจน สวมเสื้อผ้าเก่า เด็กวิ่งไปมาข้างไม่สวมเสื้อสวมรองเท้า เห็นแล้วน่าเวทนา</p> <p>* ภาพบางภาพดูหมิ่นศาสนาอิสลาม ไม่ให้เกียรติกับสิ่งที่ชาวมุสลิมเคารพนับถือ เช่น การนำสุนัขตรวจค้นในมัสยิดหรือบ้านอุต๊ะแม้ว่าจะเป็นเรื่องจริงแต่ไม่ควรไม่นำเสนอเพราะจะยิ่งสร้างความไม่พอใจในหมู่ชาวมุสลิม</p> <p>* ภาพของโรงเรียนคาดีกา หรือ โรงเรียนปอเนาะที่สื่อมวลชนนำเสนอคล้ายหลัง เสื่อมโทรม ทั้งที่โรงเรียนสอนศาสนาอิสลามใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีมากมายและทันสมัยจนมีประเทศเพื่อนบ้านส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนก็มี</p>

ตารางที่ 4.5 ทักษะของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับภาพข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอโดยได้รับผลกระทบทางอ้อม

ชื่อ	ทักษะของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับภาพข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ	
ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ได้รับผลกระทบทางอ้อม (จำนวน 14 คน)	ภาพข่าวที่เน้นความรุนแรง	ภาพข่าวที่เน้นความด้อยค่า
<p>1. นายวิทยา นิยมเดชา</p> <p>2. ค.ต.ชัยยุทธ นาราพงษ์เกษม และ ศ.ต.ท.อาหะมะ แซมะแซ</p> <p>3. นายสัมพันธ์ มุซอดี</p>	<p>สื่อมวลชนนำเสนอแต่ภาพคนตาย บ้านเรือนร้านค้าพังพินาศ เพราะแรงระเบิด ยิ่งดูก็ยิ่งกลัวอยากจะย้ายหนีแต่ก็ไม่รู้จะไปเริ่มต้นที่ไหน</p> <p>ภาพเจ้าหน้าที่ถูกตัดคอ ถูกยิงตาย มั่นมั่นทอนจิตใจเจ้าหน้าที่ที่ต้องลงปฏิบัติงานในพื้นที่ อยากให้สื่อมวลชนช่วยลดภาพเหล่านี้ลงหน่อย หรือ หลีกเลี่ยงที่จะนำเสนอได้ยิ่งดี อีกทั้งยังเป็นการให้เกียรติกับผู้ตายและครอบครัวผู้ตายด้วยเท่านี้พวกเขาก็เสียใจกับการสูญเสียที่เกิดขึ้นมาพอแล้วอย่าให้ต้องทนเห็นภาพเจ็บปวดเหล่านั้นอีกเลย</p> <p>เปิดข่าวความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ความไม่สงบในภาคใต้มีแต่ข่าวฆ่ากันตาย สื่อเน้นเพียงความรุนแรงของเหตุการณ์ไม่นำเสนอเรื่องราวอื่นๆ บ้าง</p>	<p>ภาพของชาวมุสลิมมีแต่ความด้อยค่าในด้านต่าง ๆ เช่น ความยากจน ความลำหลังไม่ทันสมัย การด้อยการศึกษา เห็นแล้วนำเสนอมีแต่คนดูว่าไม่พัฒนาแล้วยังต่อต้านการเปลี่ยนแปลงรอบตัว</p> <p>ภาพบางภาพสื่อมวลชนไม่สมควรนำเสนออย่างยิ่งแม้ว่าภาพเหล่านั้นจะเป็นเรื่องจริงที่เกิดขึ้นก็ตาม เช่น ภาพสุนัขดมกลิ่นตรวจค้นบ้านชาวมุสลิม ซึ่งชาวมุสลิมไม่เคต้องสุนัข</p>

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ชื่อ	ทัศนะของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับภาพข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ	
ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ได้รับผลกระทบทางตรง (จำนวน 14 คน)	ภาพข่าวที่เน้นความรุนแรง	ภาพข่าวที่เน้นความด้อยค่า
<p>4. นางยามีละ การ์ดอง</p>	<p>ภาพที่นำเสนอส่วนใหญ่เป็นภาพที่สะเทือนใจ ฉายเข้าไปเข้ามา ไม่มีที่สิ้นสุดทั้งที่เหตุการณ์ดังกล่าวจบไปนานแล้ว ยิ่งดกย้า ความสูญเสีย ความคับแค้นใจ เช่น เหตุการณ์ชุมนุมที่หน้า สภอ. ดากไบ มีภาพของคนแก่ ผู้หญิง ถูกเจ้าหน้าที่ต้อนให้รวมกัน บาง คนถูกมัดมือ มัดเท้า บางคนอยู่กลางแดด บางคนอยู่ในน้ำหากคน ภาพนั้นเป็นญาติพี่น้องคุณ เป็นคนที่คุณรู้จัก คุณจะรู้สึกอย่างไร ใครที่เห็นภาพเหล่านั้นก็ต้องเสียใจทุกคนและอาจจะยิ่งโกรธแค้น กับการกระทำเกิดเหตุของเจ้าหน้าที่ ทั้งที่หลายฝ่ายกำลังช่วยกัน แก้ไขและให้เวลาเป็นตัวคลี่คลายปัญหาความตึงเครียดในพื้นที่ กลับกลายเป็นถูกสื่อมวลชนกระตุ้นดกย้าภาพเหล่านั้นขึ้นมาอีก</p>	<p>ภาพที่คนทั่วไปมองชาวมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ คนที่ไม่มีการศึกษา หัวรุนแรง ป่าเถื่อน ยากจน ด้อยพัฒนาในคุณภาพชีวิต ก็เพราะภาพข่าวที่สื่อมวลชน ส่วนใหญ่มักนำเสนอทั้งที่ชาวไทยมุสลิมที่มีความรู้ ความสามารถและสร้างชื่อเสียงให้กับบ้านเมืองมีมากมาย</p>
<p>5. นายสุภนัย พวงมณี</p>	<p>ภาพของสถานการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มี แต่ภาพของความรุนแรง ภาพคนตาย ภาพคนบาดเจ็บ และความ เสียหายจากแรงระเบิดแทบทุกวัน เราคนในพื้นที่ยังรู้สึกเบื่อหน่าย ต้องการอยู่อย่างสงบ ๆ ก็ทำไม่ได้</p>	

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ชื่อ	ทัศนะของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับภาพข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ	
ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ได้รับผลกระทบทางตรง (จำนวน 14 คน)	ภาพข่าวที่เน้นความรุนแรง	ภาพข่าวที่เน้นความต้อยต่ำ
6. นายพิศุดดิน มุหะมะ		<p>* ภาพของอุสตะและนักเรียน โรงเรียนปอเนาะถูกจับกุมเป็นผู้ต้องสงสัย ถูกจับใส่กุญแจมือ ซึ่งผลกระทบต่อความรู้สึกของชาวมุสลิมอย่างมาก เพราะอุสตะเปรียบเสมือนครูสอนศาสนาที่เคร่งครัดและเป็นที่เคารพนับถือของชาวมุสลิมทั่วไป การปฏิบัติและเผยแพร่ภาพเช่นนี้กับอุสตะถือเป็นการไม่ให้เกียรติกับชาวมุสลิม เป็นการดูหมิ่นในการเรียนการสอนทางศาสนาของชาวมุสลิม แม้ว่าเขาจะเป็นผู้ที่กระทำความผิดจริงก็ตาม แต่หากยังไม่มีหลักฐานที่ชัดเจนควรกลั่นกรองภาพที่มีลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดหรือความขัดแย้ง โดยเฉพาะพื้นที่นี้มีชาวมุสลิมอาศัยอยู่มากกว่าคนศาสนาอื่น ๆ อีกทั้งภาพเหล่านั้นส่งผลให้ภาพลักษณ์ของสถาบันศาสนาอิสลามแย่ลง คือ ลีลับ น่ากลัว และเป็นแหล่งช่องสุ่มกำลังพลอย่างที่หลากหลายฝ่ายกำลังกล่าวหา</p> <p>* และภาพการใช้สุนัขดมกลิ่นตรวจค้นสถานที่อันศักดิ์สิทธิ์ เช่น มัสยิด ห้องละหมาด ห้องหนังสือที่เก็บรักษาคัมภีร์อัล - กุรอานและหนังสือประวัติศาสตร์ต่าง ๆ เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม เป็นการนำเสนอภาพที่ไม่ให้เกียรติศาสนาอิสลาม เป็นการดูหมิ่น ภาพเหล่านี้ละเอียดย่อนสื่อมวลชนควรพิจารณาไตร่ตรองก่อนนำเสนอ เพราะหลักปฏิบัติของศาสนาอิสลาม คือ ชาวมุสลิมไม่สามารถเตะต้องสุนัขได้</p>

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ชื่อ	ทัศนะของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับภาพข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ	
ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ได้รับผลกระทบทางตรง (จำนวน 14 คน)	ภาพข่าวที่เน้นความรุนแรง	ภาพข่าวที่เน้นความต้อยต่ำ
7. นายยูโซ๊ะ หะยีอาซา	<p>ภาพเกี่ยวกับเหตุการณ์ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สื่อมวลชนจะเน้นภาพคนตาย คนบาดเจ็บ ภาพพังพินาศ ภาพโรงเรียน สถานที่ราชการถูกเผาอควาย ซึ่งเป็นภาพที่สะเทือนใจมาก แม้ว่าจะเป็นเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้น สื่อมวลชนก็ไม่ควรนำเสนออย่างต่อเนื่อง เพราะยิ่งตอกย้ำความเจ็บปวด ความหวาดกลัว</p>	<p>สื่อมวลชนมักนำเสนอภาพชาวมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ยากจน ไม่ค่อยเรียนหนังสือ พูดภาษาไทยไม่ได้ สื่อสารกับคนอื่นลำบาก ทั้งที่ชาวมุสลิมที่มีความรู้ความสามารถมีการศึกษาสูง มีมากมาย บางคนทำชื่อเสียงให้กับประเทศ กลับไม่ได้รับการชื่นชมและนำเสนอ มีแต่นำเสนอแต่ภาพมุสลิมในมุมแย่ ๆ ทำให้คนทั่วไปติดภาพชาวมุสลิม</p> <p>จะต้องยากจน สกปรก พูดจาไม่รู้เรื่อง ใช้แต่คำลึง ไม่มีเหตุผล ยิ่งตอกย้ำความน้อยเนื้อต่ำใจให้กับชาวมุสลิม เพราะพวกเขา รู้ดีกว่าการที่เขาเป็นอย่างนี้ เพราะภาครัฐละเลยไม่ใส่ใจดูแลสภาพเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิตของเขา เพราะที่ผ่านมามีพวกเขาดูแลตนเอง</p>
8. นายสุรศักดิ์ เบญจวรรณ	<p>ภาพข่าวที่สื่อมวลชนเน้นนำเสนอมากกว่าภาพอื่นๆ คือ ภาพที่น่ากลัว สยดสยอง เช่น ภาพคนโดนยิงตายกลางถนน ภาพคนโดนตัดหัว สร้างความตึงเครียดให้กับคนในพื้นที่เป็นอย่างมาก ถามว่าเรากลัวไหม กลัวชั กลัวมากทีเดียว แต่ไม่รู้จะทำอย่างไรได้ งานก็ต้องทำ บ้านก็อยู่ที่นี่ ต้องอดทนรอเพียงว่า สักวันสถานการณ์คงจะสงบ เพราะเดิมทีที่นี่เป็นที่ที่น่าอยู่ บ้านเมืองสงบ ทุกคนถ้อยทีถ้อยอาศัย ไม่มีใครเห็นแก่ตัว</p>	

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ชื่อ	ทัศนะของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับภาพข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ	
ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ได้รับผลกระทบทางตรง (จำนวน 14 คน)	ภาพข่าวที่เน้นความรุนแรง	ภาพข่าวที่เน้นความต้อยต่ำ
9. นายเปาชี จารู	<p>มีแต่ภาพของความรุนแรง ไม่สร้างสรรค์ เห็นภาพแล้วสลดหดหู่ใจ โดยเฉพาะภาพผู้บริสุทธิ์ที่ต้องตายเพราะการสร้างสถานการณ์ ภาพเหล่านี้ไม่ควรนำเสนอและถ้าหากหลีกเลี่ยงไม่ได้จริงๆ ก็ควรระมัดระวังและให้เกียรติกับผู้ตายและครอบครัวเขาด้วย เขาสูญเสียคนที่รักไปแล้ว กลับต้องเห็นภาพเวทนาเหล่านั้นซ้ำบนหน้า 1 อีกหรือ โดยเฉพาะไทยรัฐ เดลินิวส์ 2 ฉบับนี้ไม่ค่อยระมัดระวังในการเลือกภาพลงหน้า 1 เน้นเพียงต้องการดึงดูดความสนใจคนอ่านให้ซื้อ แต่ผมก็แปลกใจมากที่ยอดขายหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ฉบับนี้ในภาคใต้กลับมียอดขายสูง</p>	<p>ภาพการจับอุสตะใส่กุญแจมือพาเข้าห้องขังเป็นภาพที่สร้างความเจ็บปวดให้กับมุสลิมเรามาก เพราะอุสตะเสมือนศูนย์รวมจิตใจของชาวมุสลิมที่อบรมสั่งสอนให้ชาวมุสลิมเป็นคนดีและเคร่งครัดในศาสนา การที่สื่อมวลชนนำเสนอภาพลักษณะนี้เป็นการดูถูกผู้นำศาสนาเราก็เหมือนดูถูกศาสนาเราด้วย เหมือนกับศาสนาอิสลามเป็นแหล่ง ช่องสุมโจร สอนให้เป็นคนไม่ดี ใครที่เห็นภาพนี้คงคิดไม่แตกต่าง</p>
10. นางลักขณา จันทรสุภาพ	<p>ถ้ามีเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้นใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เมื่อไหร่ หน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หรือว่า เดลินิวส์ ก็จะมีภาพคนตายนอนอยู่ หรือ ภาพโรงเรียนถูกเผาเหลือแต่ตอต่างๆ เห็นแล้วก็ต้องประนามคนทำที่จิตใจโหดร้าย ป่าเถื่อน ซึ่งหลักไม่พ้นการกล่าวหาแบบรวมๆ ของคนอ่านว่า “เอาอีกแล้วพวกโจรแขก ”</p>	

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ชื่อ	ทัศนะของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับภาพข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ	
ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ได้รับผลกระทบทางตรง (จำนวน 14 คน)	ภาพข่าวที่เน้นความรุนแรง	ภาพข่าวที่เน้นความด้อยต่ำ
11. นางสาวมารีเยะ หะซือฮา	<p>ส่วนใหญ่สื่อมวลชนจะเน้นภาพความเสียหาย ความสูญเสีย ความตาย ที่เกิดจากการกระทำของผู้ก่อความไม่สงบและแนวร่วมที่นับถือศาสนาอิสลาม เช่น ภาพผู้บริสุทธิ์ถูกฆ่า บ้านเรือนถูกวางระเบิด ภาพการชุมนุมประท้วง การต่อต้าน การต่อสู้ ล้วนสร้างภาพลบให้กับชาวมุสลิมโดยรวมว่าเป็นพวกหัวรุนแรง ไร้กฏหมู่ ไม่มีเหตุผล</p>	
12. นายชนะ ชุมนุมพันธ์	<p>สื่อมวลชนเน้นนำเสนอภาพความรุนแรงเข้าไปซ้ำมาดอกล้ำความเจ็บปวดให้กับผู้ที่สูญเสียทั้งที่บางเหตุการณ์ผ่านมานานแล้ว</p>	

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ชื่อ	ทัศนะของชาวไทยมุสลิมเกี่ยวกับภาพข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ	
ชาวไทยมุสลิมผู้ที่ได้รับผลกระทบทางตรง (จำนวน 14 คน)	ภาพข่าวที่เน้นความรุนแรง	ภาพข่าวที่เน้นความต้อยต่ำ
13. นางรอฮีมะห์ มะหะมะ	<p>ถ้านึกถึง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ตอนนี้ก็มีแต่ภาพของความรุนแรง ความเหี้ยมโหดของผู้ก่อความไม่สงบ อันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ถามว่าทำไมจึงนึกถึงภาพเหล่านั้นก็เพราะสื่อมวลชนนำเสนอแต่ภาพ ความรุนแรง ภาพความน่ากลัวของผู้ก่อความไม่สงบใน 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ที่นับถือศาสนาอิสลาม นี่เราเป็นมุสลิมเองแท้ ๆ ยังกลัว มุสลิมด้วยกันเลย ไม่รู้ว่าใครเป็นโจร แล้วคนพื้นที่อื่น ศาสนาอื่นเขาจะ ไม่คิดได้อย่างไร</p>	
14. อาแบเลาะห์ อาแบมิง อาแบแอ อาแบปาน	<p>สื่อมวลชนนำเสนอแต่ภาพเดิม ๆ ซ้ำไปซ้ำมาไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง ถ้า เป็นข่าวเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้หับตาแล้ว นึกได้เลยว่า จะต้องมีการคนตาย ภาพซากโรงเรียนที่ถูกเผา ภาพคน ร้องไห้ เห็นจนชินตาทั้งทีวีและหนังสือพิมพ์</p>	